

**Stichting Vrije School
Amersfoort**

Rapport 2016

Inhoudsopgave

A Bestuursverslag

A1	Bestuursverslag.....	2
A2	Governance.....	12
A3	Organisatie.....	13
A4	Onderwijs.....	14
A5	Huisvesting.....	16
A6	Financiën.....	17
A7	Continuïteitsparagraaf.....	19
A8	Verslag van de Raad van Toezicht.....	25
A9	Kengetallen en grafieken.....	27
A10	Instellingsgegevens.....	29

B Jaarrekening 2016

B1	Grondslagen.....	31
B2	Balans per 31 december 2016.....	35
B3	Exploitatierkening over 2016.....	37
B4	Kasstroomoverzicht over 2016.....	38
B5	Toelichting op de balans per 31 december 2016.....	39
B6	Niet in de balans opgenomen verplichtingen (passief)/niet uit de balans blijvende rechten (actief).....	43
B7	Toelichting op de exploitatierkening over 2016.....	44
B8	(Voorstel) bestemming van het exploitatiesaldo.....	48
B9	Gebeurtenissen na balansdatum.....	49
B10	Overzicht verbonden partijen.....	49
B11	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector.....	50
B12	Bestuursbesluit en Besluit Raad van Toezicht.....	51

C Overige gegevens

C1	Controleverklaring.....	52

A. ALGEMEEN DEEL

A1 Bestuursverslag

Kerngegevens

Vrije School Amersfoort
Romeostraat 74
3816 SE Amersfoort
Telefoon: 033- 472 76 22

Contactpersoon: N. Schieman, *directie*
Emailadres: directie@vrijeschoolamersfoort.nl

Webadres: www.vrijeschoolamersfoort.nl
Emailadres: admin@vrijeschoolamersfoort.nl

Doelstelling van de organisatie

Missie

Vrije School Amersfoort is opgericht om kinderen de mogelijkheid te bieden zich evenwichtig te ontwikkelen. Beweeglijkheid in het denken, empathie in het voelen, vitaliteit en doelgerichtheid in het handelen zijn daarbij kernbegrippen. Wij willen antwoord geven op de ontwikkelingsvraag van elk kind individueel en elke klas als geheel.

Wij willen een bijdrage leveren aan een brede oriëntatie van het kind in contact met de wereld van nu. Daardoor zal een hechte basis gelegd worden voor volwaardige deelname aan de samenleving die zijn/haar inzichten, talenten en vaardigheden nodig heeft.

Visie

Het onderwijs in een vrijeschool is bedoeld als ontwikkelingsmiddel. Onderwijs stimuleert vorming van de persoonlijkheid en de cognitieve ontwikkeling van het kind. Daarom biedt de leerkracht de onderwerpen zo aan, dat ze aansluiten bij de ontwikkelingsfase – en daarmee bij de behoeften - van de kinderen. Onderwijzen is geen emmer vullen, maar een vuur ontsteken. Warm enthousiasme ontstaat bij de leerkracht die zichzelf blijft ontwikkelen en voor de uitdaging staat om binnen de vrijeschoolpedagogie een eigen visie op onderwijs te realiseren. Dat enthousiasme is aanstekelijk voor de kinderen; zij voelen zich daardoor gestimuleerd om belangstellend en onderzoekend in de wereld te staan.

Uitgangspunten

Het werken aan deze missie en visie vertrekt bij de volgende vier uitgangspunten:

1. Kinderen begeleiden betekent ze in hun wezen zien en ontmoeten;
2. Er is samenhang, evenwicht en bezinning ervaarbaar in alle leerprocessen;
3. Ouders en leerkrachten werken samen aan de ontwikkeling van het kind;
4. De school is een lerende organisatie; opvoeden is zelf-opvoeden, zowel individueel als in organisatieverband.

Deze vier uitgangspunten vormen toetsstenen waaraan het dagelijks handelen in school getoetst kan worden.

Aanduiding van het beleid en de kernactiviteiten

De kerndoelen voor het basisonderwijs in Nederland geven per vak aan wat een kind aan het einde van de basisschool moet weten en kunnen. De overheid stelt deze kerndoelen vast. Vakken waarvoor kerndoelen gelden, zijn wettelijk verplicht. Dit betekent dat alle kinderen deze vakken volgen. Een school bepaalt zelf hoe de lessen in deze vakken worden gegeven en met welk lesmateriaal. Het is dus niet de inhoud van de kerndoelen waarin het vrijeschoolonderwijs verschilt van het reguliere onderwijs. Het verschil zit in de pedagogisch-didactische en methodische benadering waarmee de leerlingen worden uitgedaagd zich de in de kerndoelen verwoorde competenties eigen te maken. Daarnaast biedt het vrijeschoolonderwijs op kunstzinnig, sociaal-emotioneel en motorisch gebied haar leerlingen extra ontwikkelings- en

ondersteuningsmogelijkheden in het leerproces. In het vrijeschoolonderwijs worden de cognitieve, affectieve en psychomotorische aspecten van de ontwikkeling van kinderen als gelijkwaardig en in samenhang met elkaar gezien. Eenvoudiger gezegd: de ontwikkeling van hoofd, hart en handen vormt een geïntegreerd geheel. Vanuit de verschillen in ontwikkeling wordt gekeken naar wat voor ieder kind nodig is (onderwijsbehoefte).

Didactisch, onderwijskundig concept

In de dagelijkse praktijk neemt het periodeonderwijs een centrale plaats in. De kinderen houden zich aan het begin van de dag intensief bezig met de nieuwe leerstof om dat vervolgens in een gezamenlijk proces van verkennen, verwerken en zich eigen maken.

Wij bieden op school naast de periode-lessen verschillende kunstzinnige vak lessen aan. Tevens zijn er oefeningen waarbinnen de continuïteit van het leerstofaanbod met betrekking tot taal en rekenen wordt gewaarborgd. Tijdens de oefeningen wordt de nieuw aangeboden leerstof verwerkt en ingeoeft. Dit gebeurt op basis van de drie niveaus van het groepsplan.

Elke leerkracht maakt voor de kernvakken een groepsoverzicht en een groepsplan. Hierin wordt rekening gehouden met de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van het kind, op basis van Handelingen Gericht Werken (HGW). Er wordt binnen het groepsplan gedifferentieerd in drie niveaus. Het basis niveau (voor leerlingen die instructie gevoelig zijn); het daaraan onderliggende niveau voor instructie afhankelijke kinderen en het bovenliggende niveau voor instructie onafhankelijke kinderen. Deze doelgerichte en cyclische manier van werken draagt bij aan de leerontwikkeling van ieder kind.

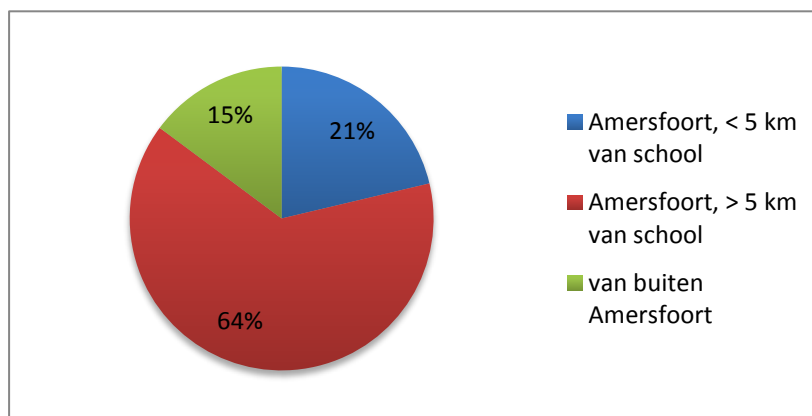
De school streeft naar vernieuwd klassikaal onderwijs. Dat wil zeggen leren en (samen)werken in een vaste groep met aandacht voor de temperamenten, de verschillende begaafdheden en uiteenlopende leerstrategieën van de kinderen. In het onderwijs wordt ruimte geschapen voor gezamenlijke verkenning, coöperatieve werkvormen, individueel zelfstandig werken en interactief leren. Omdat we het belangrijk vinden met elkaar een sociaal geheel te vormen, waarin je veilig kunt voelen en leert open te staan voor anderen, houden wij klassen (als gemeenschap van leerlingen, ouders en leerkracht) zo lang mogelijk bij elkaar. Ook richten wij ons door de dag en het jaar heen op sociale activiteiten en interactie.

In het onderwijs neemt het dagritme een belangrijke plaats in. Iedere les en iedere schooldag kent een ritmisch verloop. Er wordt gestreefd naar evenwicht als het gaat om processen van opnemen en verwerken; impressie en expressie; ofwel wat wij noemen processen in en uitademen. In groter verband zien we dit terug in het jaarritme en door het vieren van de jaarfeesten die herkenningpunten in het jaar vormen.

Geografisch gebied en leerling populatie

De school ligt in de wijk Schuilenburg in de gemeente Amersfoort. De school trekt, door haar onderwijsconcept, leerlingen aan uit heel Amersfoort en de directe omgeving.

Geografische afkomst leerlingen:

Veel van de vierjarigen die bij ons worden ingeschreven hebben daarvoor op het kinderdagverblijf van Panta Paideia (in onze school gehuisvest) gezeten. We hebben veel broertjes en zusjes op school.

Ouders kiezen bewust voor het Vrije School onderwijs. De school heeft een streek functie. We hebben veel vroegtijdige aanmeldingen (aanmeldingen voor kleuters die in de komende jaren gaan instromen).

De leerling-populatie vormt geen reële afspiegeling van de schoolomgeving en het voedingsgebied van de school.

Juridische structuur

De Vrije School Amersfoort is een school voor basisonderwijs die door de Stichting Vrije School Amersfoort te Amersfoort wordt geëxploiteerd. Het bestuur van de Vrije School Amersfoort telt een voorzitter, secretaris/penningmeester en een lid, dat huisvesting als aandachtsgebied heeft. Het bestuur, als bevoegd gezag, faciliteert conform de statuten, het onderwijs op antroposofische grondslag in Amersfoort. Vanuit deze opdracht wil zij aansluiting zoeken bij de ontwikkelingen in het maatschappelijke veld.

Bestuur conform Wet "goed onderwijs, goed bestuur"

Sinds 1 augustus 2008 is de operationele verantwoordelijkheid voor het leidinggeven aan Vrije School Amersfoort via een directiemandaat overgedragen aan de directeur van de stichting. De school heeft sinds 25 september 2013 gezamenlijk met de andere vrije scholen in de regio Utrecht een regionale raad van toezicht. Juni 2014 is het bestuur van de school voorzien van een nieuw interim bestuur, om de school door de moeilijke tijd heen te loodsen. De keuze voor de huidige bestuursleden is door de Raad van Toezicht gemaakt en komt voort uit intensieve samenwerking in de regio. Twee bestuursleden van de vrije school Zeist hebben zich op persoonlijke titel ingezet voor de Vrije School Amersfoort. Bestuurslid huisvesting is ook gevonden door de Raad van Toezicht en is ervaren met ondersteuning op dit domein binnen vrije scholen. Huidige bestuursleden hebben zich gecommitteerd aan de opdracht de school op orde te krijgen en naar een basisarrangement te leiden. Daarna dient het bestuur ingevuld te worden met andere vrijwilligers die de bestuurlijke taak verder gaan voortzetten.

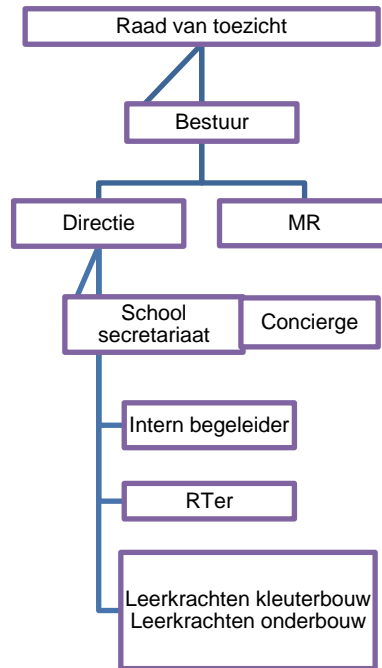
Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Het schoolbestuur is zich bewust van het maatschappelijk speelveld waarin de organisatie zich bevindt en de noodzaak om op maatschappelijk verantwoorde wijze het onderwijs binnen de schoolorganisatie vorm te geven. De school onderhoudt actief contact met instellingen en verenigingen uit de lokale gemeenschap. Er is regelmatig contact met Stichting Rahman (Islamitisch centrum), van wie wij ook ruimtes gebruiken voor de handwerklessen. School is actief betrokken geweest bij de totstandkoming van het 'gebiedsplan Randenbroek-Schuilenburg'. Het gebiedsplan geeft voor de komende 2 jaar inzicht in prioriteiten en acties die de leefbaarheid, veiligheid en openbare ruimte in beide wijken verbeteren. Daarmee ook de buurt waarin de school staat. Vanuit school is gekeken naar welke bijdrage wij hierin kunnen leveren.

Vrije School Amersfoort heeft in het kader van MVO en duurzaamheid geïnvesteerd in het menselijk kapitaal: medewerkers en leerlingen, goed en gezond werkgeverschap, kwaliteit van onderwijs en de sociale en ethische aspecten van de organisatie.

Er is voortdurende aandacht voor de ecologische ontwikkeling. Zowel in het onderwijs zelf, als op het gebied van afvalverwerking. Ook is er gekozen voor een schoonmaakbedrijf dat enkel werkt met natuurlijke producten.

Organogram:

Structuur van de Vrije School Amersfoort

Bij de start van het schooljaar 2014-2015 waren er 5 kleuterklassen, die volgens verwachting doorgroeiden tot volle klassen. In januari 2013 is een 5e kleuterklas gestart, deze klas is tot de zomervakantie uitgegroeid tot een volwaardige klas die ook het schooljaar 2014-2015 nog voortgezet kon worden. De school heeft per het schooljaar 2015-2016 een tweede klas moeten opgeven. De twee eerste klassen uit '14-'15 zijn samengevoegd tot één tweede klas. In schooljaar 2015-2016 zijn twee volle eerste klassen van start gegaan.

Met de aanstelling van een nieuw bestuur eind schooljaar 2013-2014 in juni 2014 en de installatie van een nieuwe directeur en intern begeleider is in september 2014 een nieuwe start gemaakt waarbij koers gezet is naar verbetering van onderwijs kwaliteit en cultuur. Hier is in schooljaar 2015-2016 aan voldaan, met de toekenning van het basis arrangement door de onderwijsinspectie.

Speerpunten beleid in 2016

April 2014 constateerde de inspectie dat de school onvoldoende presteerde, haar onderwijskwaliteit was beneden de norm. Tevens bleek de financiële huishouding niet in orde. De school kreeg het predicaat zwakke school en verkreeg geen verlening van haar basis arrangement. Dit gegeven is sturend geweest voor de inzet van een schoolverbeterplan. Credo van bestuur en schoolleiding was om helemaal terug naar de basis te gaan en alle energie en middelen te richten op het op orde krijgen van het fundament van de school: onderwijs kwaliteit, financiën en huisvesting.

Februari 2016 heeft de inspectie opnieuw de school bezocht en geconstateerd dat de basiskwaliteit weer op orde was. Ook is in oktober 2016 het financiële continuïteitstoezicht van de onderwijsinspectie opgeheven.

Sturen op kwaliteitsverbetering en bewaking

- Voor het schooljaar 2014-2015 is een verbeterplan opgesteld. Het richtte zich op de verbeteringen die nodig waren om de onderwijskwaliteit van de Vrije School Amersfoort weer op voldoende niveau te krijgen. Het plan gaf een antwoord op de door de inspectie geconstateerde tekortkomingen, aangevuld met de eigen analyse binnen de school. Dit verbeterplan gaf ook richting aan de beleidscyclus in 2015 en 2016.
- In februari 2016 is 'de jaarplanning en monitor 2015-2016' bijgesteld. Mede op basis van de aanbevelingen van de inspectie in het voortgangsgesprek (verslag inspectie dd. 02-12-2015). Deze monitor maakt zichtbaar hoe op alle indicatoren uit het 'kernkader primair onderwijs' gestuurd wordt. De aandachtspunten zoals opgenomen in de monitor, zijn door het schooljaar heen in de vergaderingen ingepland en geëvalueerd.
- Het zorgschema en de toetskalender geven de structuur en planning aan van de klassenobservaties; de klassenbesprekingen; de tijdvakken waarin de stimulerende en belemmerende factoren beschreven moeten worden; wanneer de groepsplannen opgesteld dan wel geëvalueerd moeten worden; wanneer mogelijk extra (aanvullende) toetsen moeten worden afgenomen et cetera. Per tijdvak wordt gemonitord wat de stand van zaken is. Daarnaast zijn de afspraken over de logboeken bijgesteld, die mede de doorlopende leerlijnen borgen en is het format van de getuigschriften bijgesteld. Dit om de eenduidigheid van werken te borgen.
- De schoolopbrengsten zijn 2 x per jaar met het lerarencollege geëvalueerd. We hebben gekozen voor een nieuwe opzet, waarbij niet de IB-er, maar de leerkrachten zelf de resultaten van de klas hebben toegelicht. Dit maakte de bespreking meer zinvol.
- Om de doelstellingen uit het schoolplan concreet vorm te geven stelt de school normaliter een schoolwerkplan op. Omdat de school aan het begin van schooljaar 2015-2016 nog niet het basisarrangement van de inspectie toegekend had gekregen, bestond het schoolwerkplan uit het geëvalueerde en aangepaste verbeterplan. In februari 2016 is, zoals hierboven beschreven, de jaarplanning en monitor leidend geworden.
- De schoolafspraken en werkwijzen zijn vastgelegd in het kwaliteitshandboek. Dit is als naslagwerk in alle klassenmappen aanwezig. Het kwaliteitshandboek helpt de kwaliteit van ons onderwijs te borgen in een cyclisch systeem. Afspraken aangaande de kwaliteit van onderwijs zijn in dit handboek beschreven en worden jaarlijks geëvalueerd.
- School hanteert verschillende protocollen en reglementen. Deze zijn niet allemaal in het kwaliteitshandboek opgenomen. Het betreft o.a.: communicatie protocol; klachten reglement; luizen protocol; pestprotocol; zorgplan; veiligheidsplan; medisch beleid; protocol schorsen en verwijderen et cetera.
- Het kwaliteitshandboek, het schoolplan, het verbeterplan en het zorgschema vormen een samenhangend geheel dat laat zien hoe wij als school zorg dragen voor onze eigen kwaliteit.
- In mei 2016 is er een tevredenheidsonderzoek gedaan onder de ouders van de school. De respons van 42% is geanalyseerd. De uitkomsten zijn binnen het team besproken en met ouders gecommuniceerd. De aandachtspunten zijn opgenomen in de jaarplanning en monitor 2016-2017.
- De vergaderstructuur is in oktober 2016 aangepast. Deze aanpassing was nodig omdat de praktische vergadering, die 1x per 2 weken plaatsvindt, gericht was op de onderbouw. De kleuterbouw heeft een eigen praktisch overleg. Een gezamenlijk moment met alle leerkrachten (kleuterbouw en onderbouw) was nodig en werd gewenst, om elkaar op schoolbrede-thema's en organisatievragen te kunnen treffen.

Onderwijskundige aandachtsgebieden

Zoals hierboven al is aangegeven is in schooljaar 2015-2016 de onderwijskundige aandacht gericht geweest op de in het verbeterplan opgenomen aandachtsgebieden. Daarnaast op de verschillende indicatoren uit 'het kernkader voor primair onderwijs'. Er is doorgebouwd op de in 2015 en 2015 ingezette veranderingen en verbeteringen. Met ondersteuning en coaching vanuit de Begeleidingsdienst voor Vrije Scholen, zijn leerkrachten individueel begeleid op aspecten van het onderwijsleerproces, daar waar dat voor hen nodig was.

Nu het basis arrangement weer is toegekend aan onze school, vraagt het focus om dit vast te houden en te borgen. Niet te veel nieuwe dingen, eerst zorgen dat we de basis goed op orde hebben en houden. De dynamiek in een school is groot en de piek belasting hoog. Wanneer aan verandering en andere manieren

van werken vraagt tijd en aandacht. Daarom is in het nieuwe schooljaar (2016-2017) vooral ingezet op continueren, bestendigen en consolideren. Daarnaast is er ook weer wat ruimte ontstaan om met de specifieke inhoud en voeding van het vrije school onderwijs bezig te gaan. Dit heeft onder andere vorm gekregen in de pedagogische vergadering. Daar waar we de vergadering in de afgelopen jaren moesten gebruiken voor zaken voortkomend uit het inspectie rapport, wordt deze nu weer gebruikt voor inhoudelijke verdieping. In de vergadering wordt het vrijeschool curriculum doorgenomen. Vanuit de vragen: wat doe je (bijvoorbeeld in de schilderlessen); hoe doe je het; waarom doe je het (relatie tot het leerplan van de vrije school) en welke bronnen gebruik je hier bij. Doelstelling is nog niet het vastleggen van afspraken, maar meer het uitwisselen en inspireren op de lesinhoud.

Hoe is gewerkt aan de specifieke lesinhouden, in lijn met verbeterplan en jaarplanning:

HGW: nadat het Handelingsgericht werken opnieuw geïntroduceerd en geïmplementeerd is binnen de school in de voorgaande jaren, ligt in 2016 de nadruk op het onderhouden en stabiliseren van deze werkwijze. De manier van werken moet, zoals wij dat binnen de vrijeschool zeggen, 'in het gewoontelijf' komen.

Opbrengsten: Ook dit schooljaar zijn schoolbreed de landelijke genormeerde Cito-toetsen afgenomen. de opbrengsten zijn geanalyseerd door de intern begeleider en de leerkrachten en aan elkaar gepresenteerd in een teamvergadering. Daar waar nodig zijn verdiepende analyses gemaakt en vervolgens plannen van aanpak voor verbetering.

Methode begrijpend lezen: in het afgelopen jaar bleek dat we er onvoldoende zicht op hadden of de manier van werken en het daarbij gebruikte lesmateriaal voldoende dekkend was met betrekking tot het aanbod voor begrijpend lezen. School heeft de methode voor begrijpend lezen die aanwezig was maar verouderd, nieuw aangeschaft en geïmplementeerd. Ook is de leerlijn begrijpend lezen aangepast, op die gebieden die niet direct in de methode zijn opgenomen.

Rekenmethode: de nieuw aangeschafte rekenmethode 'Wereld in getallen' is geëvalueerd. Er heeft uitwisseling plaatsgevonden tussen leerkrachten over hoe de methode gebruikt wordt en welke ervaringen een ieder er mee heeft en bovendien zijn er tips en tops besproken.

Aanbod hoogbegaafdheid:

Er is in 2016 een werkgroep gestart onder de werktitel 'werkgroep talentvolle kinderen'. Deze werkgroep, onder leiding van de Intern Begeleider, heeft zich tot doel gesteld het schoolbeleid voor hoogbegaafde of talentvolle kinderen verder te ontwikkelen.

Daarnaast zijn er verschillende individuele trajecten gestart of voortgezet voor hoogbegaafde leerlingen. Al dan niet met externe (professionele) begeleiding, of de Da Vinci-klas.

Overige aandachtspunten

Zorg: de zorg binnen de VSA is in de afgelopen twee schooljaren in kaart en op orde gebracht. Het zorgplan is in 2016 aangepast en door alle leerkrachten van commentaar voorzien. Het zorgplan geeft uitgebreide informatie over de wijze waarop de zorg binnen Vrije School Amersfoort georganiseerd is. Het geeft daarmee ook zicht op het passend onderwijs en welke mogelijkheden de school daar wel/niet in heeft.

Naast het zorgplan heeft de school een School Ondersteunings Profiel (SOP) opgesteld, volgens de afspraken met het samenwerkingsverband (SWV de Eem). Dit SOP is besproken met het samenwerkingsverband en de samenwerking met het samenwerkingsverband is geëvalueerd.

Cultuurverandering: voortdurend punt van aandacht blijft de gerichtheid op de verbetering in samenwerking en daarmee de cultuur in school. Er was behoefte aan meer onderlinge afstemming en samenwerking. Door de moeilijke situatie waarin de school verkeerde was er een onveilige sfeer ontstaan en waren teamleden nog onvoldoende in staat zich te uiten en met elkaar zonder vooroordelen professioneel uit te wisselen. Individuele gesprekken en goed geleide teamgesprekken hebben hierin veel positiefs gebracht. Voor samenwerking is openheid, respect en erkende ongelijkheid nodig. De vrije school ziet de school als een gemeenschap die de opdracht heeft zelf te ontwikkelen en gezamenlijk te dragen wat de school aan opdracht moet volbrengen. Saamhorigheid is daarvoor hard nodig. We moeten hier voortdurend aan blijven werken. Oude patronen zijn halsstarrig. Het vraagt wakkerheid en ook moed om elkaar hierop aan te blijven spreken. En ook uithoudingsvermogen: cultuur verander je niet in een jaar.

Een opgeruimde school: er is dit schooljaar extra aandacht geweest voor een opgeruimde school. Er zijn bakken gemaakt waarin de schooltassen gelegd kunnen worden. Schoolregels zijn regelmatig punt van aandacht geweest op vergaderingen.

Samenwerking met ouders: in de afgelopen jaren heeft de aandacht van de schoolorganisatie intern gericht geweest. In 2016 zijn ouders weer meer betrokken bij de ontwikkelingen. Er is een tuincommissie opgezet, waarin ouders van leerlingen participeren. Zij hebben een zeer actieve rol op zich genomen om de school te helpen met het verwezenlijken van een groen schoolplein. Ook is er een groepje 'schoolmoeders' zeer betrokken bij school. Zij helpen dagelijks op vrijwillige basis om het reilen en zeilen rond huishoudelijke en verzorgende taken in school op orde te houden. Ook zijn er klus ouders-opa's. Verschillende jaarfeesten zijn met ouders samen georganiseerd en gevierd. De ouderbetrokkenheid op school is groot en draagt bij aan een positief klimaat. De school als 'gemeenschap' kan weer steeds meer vorm krijgen.

Regionale samenwerking Vrijescholen

Sinds enige jaren komen de schoolleiders van de vrijescholen uit de regio Midden Nederland regelmatig bij elkaar voor overleg en intervisie. De eerder ingezette activiteiten en onderwerpen van samenwerking zijn geïntensiveerd. In vervolg op 2015 wordt momenteel gezocht naar meer onderwerpen waarop synergie te behalen valt, zoals het organiseren van mogelijkheden om gezamenlijk de problemen die de wet werk en zekerheid met zich meebrengen op te pakken. Verder is er in dit gremium ook gezamenlijk beleid op scholing vormgegeven.

Klachtenafhandeling

Er zijn in 2016 geen formele klachten bij bestuur, directie of inspectie terecht gekomen.

Personeelsbeleid

Competentie van leerkrachten

Net als in 2015 was de inzet en betrokkenheid van het lerarenteam in 2016 groot. Een maal per twee weken heeft het team van de onderbouw en het team van de kleuterbouw een praktisch overleg gehad. Daarnaast heeft er wekelijks een pedagogische vergadering plaatsgevonden, inclusief een kinderbespreking. Tijdens de studiemiddagen waren in principe alle leerkrachten aanwezig. Samen met de begeleidingsdienst voor Vrije Scholen zijn individuele coaching trajecten verder voortgezet waar vragen waren.

Op basis van de cao PO art. 9.3 zijn we verplicht een nieuwe gesprekkencyclus te implementeren met betrekking tot de functionerings-, ontwikkelings- en beoordelingsgesprekken. Het beleid hiertoe is in samenwerking met de regio-vrije-scholen ontwikkeld, maar in 2016 nog niet geïmplementeerd. In schooljaar 2017-2018 zal met de nieuwe cyclus gewerkt gaan worden. In oktober/november is met alle medewerkers een functioneringsgesprek gevoerd. In deze gesprekken is deskundigheid en scholing een vast onderwerp.

Tijdens de studiedagen is gewerkt aan professionalisering vanuit inspiratie en verdieping. Zo hebben we met Albert de Vries (academie voor ervarend leren) ons verdiept in onbegrepen gedrag, dat je kunt benaderen als bron van creativiteit. Met kinderen en met collega's. Deze manier van werken wordt vervolgens ook af en toe ingezet tijdens de kinder besprekingen. Met Edmond Schoorel (kinderarts) en Roswitha Ockeloen (kunstzinnig therapeut) is gewerkt aan de drie x 7 jaars periodes (menskunde) en het etherlijf (menskunde).

Wijzigingen in de formatie

De arbeidsovereenkomst tussen school en de docent die jarenlang zowel algemeen voor de klas stond als vaklessen Duits gaf, is beëindigd. Dit in verband met ontbrekende bevoegdheid.

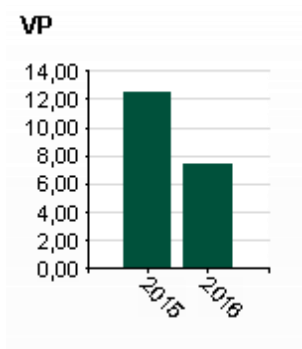
Er is een nieuwe personeelsadviseur aan de school verbonden, in verband met het wegvallen van de vorige adviseur.

Ziekteverzuim

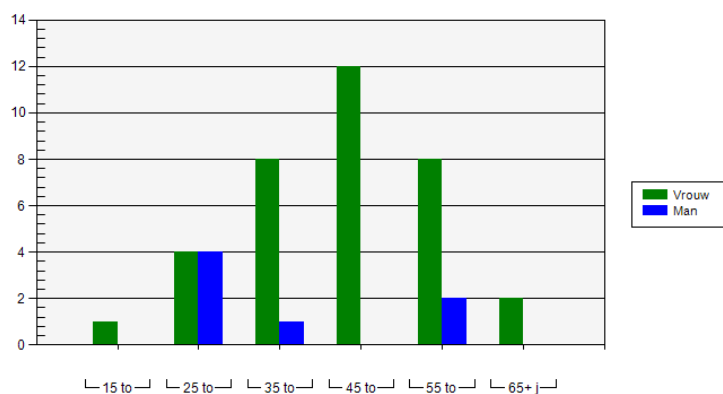
Een medewerker is in schooljaar 2015-2016 uitgevallen en heeft in dat jaar, met ondersteuning van een externe coach een reïntegratie-traject gevolgd. In september 2016 kon zij weer starten met werken, maar was nog niet 100% beter. Per 01 januari 2017 is zij 100% beter gemeld.

Het ziekteverzuim is in 2016 verder gedaald tot 7,38 %.

	Aantal mw.		VP	
	2015	2016	2015	2016
Totaal	44	41	12,48	7,38

Leeftijdsofbouw

Leeftijdscategorie	Vrouw	Man	Totaal
15 tot 25 jaar	1	0	1
25 tot 35 jaar	4	4	8
35 tot 45 jaar	8	1	9
45 tot 55 jaar	12	0	12
55 tot 65 jaar	8	2	10
65+ jaar	2	0	2
Totaal	35	7	42

Werkdrukbeleving

De werkdrukbeleving in school is hoog. In dat kader is in april 2016 door twee leerkrachten een vragenlijst opgesteld, om te onderzoeken waar de meeste belasting ervaren werd. Op basis van de uitkomsten van dat onderzoek is tijdens de studiedag in augustus binnen het lerarencollege stilgestaan bij de vraag wat we binnen de context, zouden kunnen aanpassen om de druk te verlichten. Daaruit kwam met name naar voren dat de administratieve kant van het werk, zoals ook de vergaderingen, als belastend ervaren werden.

Op basis daarvan is de tijdsduur van de praktische vergadering ingekort en zijn er afspraken gemaakt over de besluitvormingsprocessen: 80% instemming (via handen opsteken) is een besluit. Verder zijn een aantal vergaderingen geschrapt op piekmomenten en zijn er afspraken gemaakt over de duur en het tijdstip van de oudergesprekken. Ook zijn er werkvergaderingen gepland waarbij zo veel mogelijk collega's aanwezig zijn. De Intern Begeleider kan dan ondersteuning bieden en collega's kunnen elkaar steunen en treffen. Deze tijd is er om samen zaken uit te werken (voor eigen klas).

Het onderzoeken hoe de administratieve last verder omlaag kan, vraagt om een vervolgtraject.

Beheersing uitkeringen na ontslag

Vrije School Amersfoort stelt als voorwaarde dat bij beëindiging dienstverband wordt voldaan aan de voorwaarden van het Participatiefondsreglement. De eventuele uitkeringskosten komen dan voor rekening van het Participatiefonds.

Financieel beleid

In de jaarrekening 2014 is tot uitdrukking gekomen de erbarmelijke (financiële) staat waarin Vrije School Amersfoort verkeerde. In maart 2014 heeft het toenmalige bestuur van Vrije School Amersfoort (VSA), zonder toestemming van haar Raad van Toezicht, een lening aangetrokken bij de Rabobank. Deze lening is, samen met de door de gemeente Amersfoort toegekende subsidie gebruikt voor de realisatie van een Multi Functionele Ruimte. De opdracht aan de aannemer is in maart 2014 verstrekt. Daarnaast bleek de financiële huishouding van VSA niet in orde te zijn. Enkel als gevolg van de incidentele baat uit het herfstakkoord werd het jaar 2013 met een nagenoeg nihil resultaat afgesloten. De begroting 2014 bleek onrealistisch, te voorzien was dat 2014 met een aanzienlijk negatief resultaat beëindigd zou worden. 2014 werd uiteindelijk met een fors negatief resultaat afgesloten en met een klein negatief Eigen Vermogen.

VSA had in het verleden de ambitie door te groeien naar een volledig dubbelstroomsschool, maar heeft deze ambitie niet vertaald in adequate bedrijfsvoering. Het gemiddeld aantal leerlingen per klas bleek in enkele leerjaren veel te klein te zijn en diensgevolge de personeelsbezetting veel te ruim in relatie tot de bekostiging. Het interim-bestuur heeft de keuze gemaakt met ingang van schooljaar 2014-2015 twee parallelklassen samen te voegen en heeft voor schooljaar 2015-2016 wederom deze keuze gemaakt. Het gemiddeld aantal leerlingen per klas stijgt hierdoor naar een acceptabel en verantwoord niveau. Tegelijkertijd is het gelukt de personele formatie af te bouwen.

Landelijk is de trend waar te nemen dat het 'marktaandeel' voor Vrije School onderwijs significant stijgt. Ook in Amersfoort nemen we deze trend waar, de instroom van 4 jarigen rechtvaardigt op termijn een volledig dubbelstroom school.

In september 2014 is VSA gestart met een nieuwe directeur en intern begeleider. Hiermee is koers gezet naar verbetering van onderwijskwaliteit en cultuur. In de tussentijdse inspectie van de onderwijsinspectie uitgevoerd in april 2015 is deze verbetering ook zichtbaar. Bij het kwaliteitsonderzoek in februari 2016 heeft de onderwijsinspectie de VSA weer het basisarrangement toegekend.

De negatieve exploitatie in 2014 alsmede de benodigde investering in de nieuwbouw (noodzakelijk voor functioneel gebruik), heeft ertoe geleid dat de rente en aflossing op de aangegane lening zijn opgeschort. Dit heeft geleid tot overleg met de Rabobank en de Gemeente Amersfoort.

In december 2015 is een herfinanciering gerealiseerd. De vaste lening van € 400.000 met een looptijd van 20 jaar, is geherfinancierd met een lening van € 150.000 met een looptijd van 25 jaar en een rekening courant faciliteit van € 250.000. Door deze financieringsvorm is het mogelijk geworden (beperkte) rentebaten die verkregen worden op creditgelden verkregen en bestemd voor groot onderhoud te salderen met de financiering van de investering in het gebouw.

Het herstel dat reeds in de jaarrekening 2015 zichtbaar werd, 2015 werd afgesloten met een licht positief exploitatieresultaat en een zeer klein positief Eigen Vermogen, is in 2016 verder gecontinueerd.

Het bestuur staat voor de komende jaren een evenwichtig financieel beleid voor. Investeringen in de organisatie, de kwaliteit van onderwijs, de kwaliteit van de gebouwen en onderwijsmiddelen dienen gepaard te gaan met een positief exploitatieresultaat en het verder versterken van het weerstandsvermogen van de organisatie.

A2 Governance

Het bestuur is verantwoordelijk voor de continuïteit en kwaliteit van de school. Het bestuur legt daarover verantwoording af aan de stakeholders van de school:

- De ouders van de leerlingen en de leerlingen (rechtstreeks en via GMR);
- Leerkrachten (via schoolleider en GMR);
- De inspectie voor het primair onderwijs;
- De gemeente Amersfoort;
- De partners in het onderwijs.

Het bestuur beoogt daartoe op transparante wijze inzichtelijk te maken hoe de doelstellingen van de school worden gerealiseerd en hoe de daartoe ter beschikking gestelde middelen worden besteed. Het bestuur heeft daartoe een nieuwe organisatiestructuur geïmplementeerd, zoals in dit verslag beschreven.

Het bestuur toetst plannen en vraagt advies aan het lerarencollege, de medezeggenschapsraad en het ouderberaad van de school. Daarnaast organiseert zij een aantal algemene ouderavonden waar alle geïnteresseerden geïnformeerd worden over recente ontwikkelingen in de school en het financieel beleid.

De jaarrekening is ter inzage op school beschikbaar. Daarnaast verzorgt het school secretariaat wekelijks berichtgeving aan ouders. Tevens is de website van de school een bron van informatie en naslag voor ouders en belangstellenden.

Gedurende het verslagjaar heeft het bestuur een goed inzicht verkregen in de ontwikkelingen zoals boven vernoemd, en heeft daarvoor ook merendeels de benodigde informatie op een tijdige en adequate wijze verkregen. In een aantal operationele en administratieve dossiers, zijn de niet-uitvoerende leden van het bestuur op verzoek van directie betrokken om vanuit hun achtergrond en of expertise ondersteuning te bieden. In de fase waarin de school zich nu bevindt was dit noodzakelijk, dit zal als de school organisatorisch en inhoudelijk weer op de rit is minder nodig worden.

A3 Organisatie

Inschrijving Kamer van Koophandel

De Stichting Vrije School Amersfoort is per 22 december 1983 ingeschreven bij de Kamer van Koophandel voor Oost-Nederland onder nummer 411.889.65.

Rechtspersoon

Het bestuur van de Stichting Vrije School Amersfoort bezit rechtspersoonlijkheid krachtens notariële akte d.d. 22 december 1983.

Het bestuur van de Stichting Vrije School Amersfoort bestaat uit:

Voorzitter	: Mevr M.S. van Wijnen
Secretaris/ Penningmeester	: Dhr. R van Duuren
Lid Huisvesting (per 1-12-2014)	: Dhr. M.S. Schim van der Loeff

Verbonden partijen en samenwerkingsverbanden

De VSA werkt nauw samen de Samenwerkingsverband De Eem.

De VSA heeft ook dit jaar weer impuls gelden ontvangen om, net als de andere scholen in het samenwerkingsverband, de basisondersteuning op orde te krijgen.

De impuls gelden bedroegen in 2016: € 32.020.

Deze impuls gelden zijn gebruikt voor de realisering, verbreding en verdieping van de basisondersteuning. Wat hieronder verstaan wordt is beschreven in het zorgplan van de school. Onder andere de functie van Intern Begeleider en Remedial Teacher zijn hier deels uit gefinancierd.

Er bestaat een samenwerking met de leerplichtambtenaar gemeente Amersfoort en met het wijkteam en de wijkagent. Daarnaast met de GGD, het Kindertherapeuticum in Zeist en andere school-ondersteunende organisaties.

VSA participeert in de diverse samenwerkingsverbanden (vereniging bijzondere scholen, vereniging vrije scholen en een regionaal overleg met vrije scholen). Tevens is zij lid van het IHP / DCA. De stichting heeft de intentie om ook in deze gremia bij te dragen aan ontwikkeling en uitwisseling van deskundigheid.

Verder is er een sterke samenwerking met omliggende vrije scholen. Vanwege het bijzondere karakter van de vrije scholen en de eenpitter risico's, ervaart de stichting deze samenwerking als versterkend en steunend. De scholen zijn samen vorm aan het geven aan een verdere synergie op het gebied van gedeelde expertise, scholing van leerkrachten, uitwisseling van medewerkers, aanschaf en implementatie van diverse ICT-middelen en ondersteuning in de vorm van intervisie van directeuren.

Belangrijke stap hierin de keuze van de samenwerkende scholen om allen gebruik te maken van hetzelfde administratiekantoor, t.b.v. een gemakkelijke benchmark en eenduidige systematiek. Dit kan een verdergaande samenwerking in de toekomst vergemakkelijken.

A4 Onderwijs

Het aantal leerlingen op 1 oktober 2012 bedraagt: 345
 Het aantal leerlingen op 1 oktober 2013 bedraagt: 355
 Het aantal leerlingen op 1 oktober 2014 bedraagt: 339
 Het aantal leerlingen op 1 oktober 2015 bedraagt: 338
 Het aantal leerlingen op 1 oktober 2016 bedraagt: 350

Uitstroomaantallen naar (S)VO

School

Vrije School Amersfoort (07EX)

Weergave

Aantal leerlingen per advies VO

	2009 / 2010	2010 / 2011	2011 / 2012	2012 / 2013	2013 / 2014	2014 / 2015	2015 / 2016
WVO	22	26	15	12	17	12	13
HAVO t/m WVO	4	4	8	3	5	6	2
HAVO	10	7	4	14	6		8
VMBO TL t/m HAVO	8		7				1
VMBO GL t/m VMBO TL		3			8		
VMBO GL t/m VMBO TL, met LWOO			1				
VMBO KL t/m VMBO TL		1			2		
VMBO TL	16	1	5	8		2	6
VMBO BL	2						
VMBO BL, met LWOO					1		
VMBO GL	1					4	
VMBO KL	2	3			5	1	
Praktijkonderwijs							
VMBO GL t/m HAVO					3		

Leerlingopbrengsten

De Cito LOVS wordt afgenomen in klas 1 t/m 6 wat betreft de midden meting (januari) en de eindmeting in (juni).

In de periode februari-maart maakt de IB-er een trendanalyse van de tussen opbrengsten. In juli maakt zij een analyse van de eindopbrengsten. Deze analyses, die zowel zicht geven op het school totaal als op de individuele klassen, worden met het leraren team besproken. Jaarlijks wordt een toets kalender opgesteld en aan de medewerkers uitgereikt.

Na iedere toetsperiode wordt het proces van toetsen in de school geëvalueerd (wat ging goed, wat kan beter). Ook de resultaten worden geëvalueerd. Aan het eind van het schooljaar wordt de toetskalender geëvalueerd en waar nodig aangepast voor het daaropvolgend schooljaar.

De cito opbrengsten zijn her en der nog niet zoals we ze willen hebben, hierop is (ook) intensief ingezet. De effecten van deze interventies worden op extra toetsmomenten gemeten. Om die reden is er in sommige klassen bij technisch lezen (drie minutentoets) een extra meetmoment zichtbaar. Er worden analyses gedaan op school- en klassenniveau en waar nodig stemmen de leerkrachten het pedagogisch/didactisch handelen opnieuw af.

Schooltoetskaart

School	Vrije School Amersfoort
Vestiging	Hoofdlocatie
Periode	2015 / 2016
Weergave	Schaalscore per leerjaar en trimester

		3		4			5			6			7			8			
		II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	
CITO BEGRIJPEND LEZEN																			
Totaal	LOV																		
	S						27,			40,			48,			70,			
CITO DRIE-MINUTEN-TOETS																			
Totaal	LOV	41,	22,	27,	40,	51,	30,	55,	63,	64,	84,	88,	69,	93,	99,	96,	10	99,	
	S	0	6	5	4	3	5	3	6	3	2	6	8	6	8	1	6	5	
CITO REKENEN-WISKUNDE																			
Totaal	3.0	12	16		16	18													
	S	9	3		6	4													
Totaal	LOV						78,	83,	84,		93,	97,		99,	10	10	11	109	
	S						0	5	0		0	1		3	4	6	6		
CITO SPELLING																			
Totaal	3.0		19			29													
	S		1			1													
Totaal	LOV		11		11	12		12	12		13	13		13	13		15		
	S		2		6	1		5	7		3	7		2	9		2		
Werkwoorden	LOV														99,		11		
	S														7		1		

A5 Huisvesting

Upgraden onderhoudstoestand gebouw

In 2016 is een aantal klussen uitgevoerd die het gevolg waren van achterstallig onderhoud. Dat betrof o.a. het opschuren en in de olie zetten van de parketvloer in de zaal, al het buitenschilderwerk, reparaties aan de verwarmingsinstallatie, het vervangen van enkele houten gevelbeschietingen.

In 2016 is het lopend (dagelijks) onderhoud uitgevoerd. In de nieuwbouwdeel is een akoestisch probleem tussen de bovenlokalen opgelost. De toneelverlichting is opgeknapt. Verder waren er wat schades te herstellen als gevolg van vandalisme.

Er is een contract met een ander schoonmaakbedrijf afgesloten in de verwachting dat het nog wat schoner zal worden in het gebouw.

Er is intussen vooruitzicht op een conciërge voor het dagelijks, klein onderhoud.

In december 2016 is een nieuw meerjaren-onderhoudsplan (2017-2056) opgesteld door Facilicom om de kosten van het resterende achterstallige onderhoud in beeld te krijgen (ca. € 260.000,-) en daarnaast te weten hoeveel de jaarlijkse onderhoudskosten bedragen (ca. € 88.000,-/jaar).

Veiligheid

In 2016 is wederom een ontruimingsoefening gehouden. Die verliep naar tevredenheid; er zijn wat aandachtspunten naar voren gekomen die intussen opgepakt zijn.

De noodverlichtingsinstallatie met vluchtwegaanduiding is uitgebreid naar aanleiding van de jaarlijkse inspectie van de elektrische installatie.

De gebruiksvergunning, met betrekking tot de brandveiligheid, is in 2016 afgegeven voor het gehele gebouw.

Terrein

Voor de aanpassing van het terrein aan de voorzijde met parkeerplaatsen en fietsenstallingen is een ontwerp gemaakt om de fietsen beter te kunnen stallen en de verkeerssituatie veiliger te maken.

De actieve tuingroep heeft plannen om het speelterrein aan te pakken.

Plannen voor 2017

Voor 2017 staan de volgende zaken op de agenda: vervangen entreematten en verbeteren voetschraaproosters, zonwering uitbreiden, vervangen gevelpui van de zaal, aanpassen en verfrissen terrein aan de voorzijde, vervangen van de verouderde verwarmingsinstallatieonderdelen, nieuw toneelgordijn, een gedeelte van de verouderde dakbedekking vervangen.

Met de groei van het leerlingenaantal wordt het ruimtegebrek eviderter. Voor handenarbeid is niet echt een ruimte (wordt nu in de hal gedaan) en de zaal wordt intussen voor de buitenschoolse opvang gebruikt. Nu de onderhoudstoestand weer enigszins op peil is zal in 2017 het huisvestingsbeleid voor de langere termijn uitgestippeld gaan worden.

A6 Financiën

Algemeen

De school streeft naar een evenwicht tussen baten en lasten, met een kapitalisatiefactor die voldoet aan de norm vastgesteld door de commissie Don.

Resultaat 2016 ten opzichte van de begroting

In de begroting 2016 is uitgegaan van een positief resultaat van € 2.690. De realisatie over het kalenderjaar 2016 geeft een positief resultaat van € 36.530.

Zie hieronder een beknopt overzicht van het exploitatieresultaat 2016 ten opzichte van de begroting.

Resultaat 2016 t.o.v de begroting 2016

	<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Vershil</u>
Rijksbijdragen	€ 1.641.680	€ 1.542.040	€ 99.640
Overige overheidsbijdragen - en subsidies	€ 4.080	€ -	€ 4.080
Overige baten	€ 156.430	€ 107.500	€ 48.930
Totale baten	€ 1.802.190	€ 1.649.540	€ 152.650
Personeelslasten	€ 1.429.220	€ 1.328.720	€ 100.500
Afschrijvingen	€ 31.560	€ 30.630	€ 930
Huisvestingslasten	€ 173.020	€ 147.000	€ 26.020
Overige lasten	€ 123.680	€ 120.000	€ 3.680
Totale lasten	€ 1.757.480	€ 1.626.350	€ 131.130
Saldo baten en lasten	€ 44.710	€ 23.190	€ 21.520
Saldo financiële baten en lasten	€ -8.180	€ -20.500	€ 12.320
Totaal resultaat	€ 36.530	€ 2.690	€ 33.840

Analyse resultaat 2016 t.o.v. begroting 2016

De begroting 2016 geeft totale baten aan van € 1.649.540 en een totaal aan lasten van € 1.626.350, het saldo financiële baten en lasten wordt begroot op € 20.500 last, waardoor er een gepland positief resultaat was begroot van € 2.690.

Het gerealiseerde exploitatieresultaat geeft aan baten € 1.802.190 en aan lasten € 1.757.480, het saldo van de financiële baten en lasten is € 8.180 als last. Dit resulteert voor de Stichting Vrije School Amersfoort in een daadwerkelijk exploitatieoverschot van € 36.530.

De Rijksbijdragen laten een stijging ten opzichte van de begroting zien van € 99.640. Hiervoor zijn een aantal redenen aan te geven:

- na het gereedkomen van de begroting heeft er nog een opwaartse bijstelling van de bekostiging plaats gevonden;
- er hebben nog aanpassingen 15-16 plaatsgevonden;
- er heeft een vrijval plaatsgevonden van ca. € 28.000 betreffende groeigelden;
- de Rijksbijdragen SWV waren begroot op € 55 per leerling, de realisatie is uitgekomen op € 95 per leerling.

De overige baten zijn € 48.930 hoger dan begroot. De ouderbijdragen kwamen ca. € 14.000 hoger uit dan begroot. Ook was er sprake van detacheringsofbrengsten ad € 31.000 die niet waren begroot.

De totale personeelslasten zijn € 100.500 hoger dan begroot. De salarislasten (inclusief uitkeringen ZW en Vervangingsfonds) liggen ca. € 53.000 hoger dan begroot. Dit wordt deels veroorzaakt door de Cao- verhoging, deels door het feit dat er begroot was met minder personeel toe te kunnen.

De overige personele lasten zijn ca. € 47.000 hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door een toevoeging aan de reorganisatievoorziening ter grootte van € 54.000.

De overige personele lasten, waaronder o.a. reiskosten, scholing en personeels- en arbeidsmarktbeleid, kwamen ca. € 10.000 lager uit.

De afschrijvingslasten zijn € 930 hoger dan begroot.

De huisvestingslasten zijn € 26.020 hoger dan begroot. De kosten voor het dagelijks onderhoud overschrijden de begroting met € 9.000. Deze kosten zijn waarschijnlijk te laag begroot, de realisatie ligt meer in lijn der verwachtingen. Bij de overige huisvestingslasten is een overschrijding van ca. € 8.000. Deze post was niet begroot en er kwamen nog lasten uit voorgaande jaren. Ook de kosten van energie en de gemeentelijke heffingen waren hoger dan begroot.

Bij de overige lasten was er een overschrijding van € 3.680. Aan verbruiksmateriaal werd € 8.000 meer uitgegeven dan begroot, de overige beheerslasten waren daarentegen € 5.000 lager dan begroot.

Financiële positie op balansdatum

Activa

In 2005 heeft de schouw plaatsgevonden om reeds aanwezige materiële vaste activa op de balans op te nemen. De tegenwaarde is opgenomen onder de reserve eerste waardering. Aan het einde van het jaar 2015 zal met de resultaatbestemming, de afschrijvingslast van € 2.610 die veroorzaakt is door de schouw, wel worden onttrokken aan de reserve eerste waardering.

Het totaal materieel actief daalde per balansdatum met ca. € 20.000 t.o.v. balansdatum 31-12-2015. De relatief geringe investeringen (in 2016: € 11.150) en de afschrijvingen als gevolg van de in 2014 gereedgekomen nieuwbouw zijn hier debet aan.

De vorderingen dalen met name als gevolg van het ontvangen van de slottermijn van de subsidie van de Gemeente Amersfoort in verband met het dakherstel ad € 30.000.

De liquide middelen namen met name toe als gevolg van het in 2016 behaalde positieve resultaat.

Passiva

Het in 2015 licht positieve eigen vermogen is als gevolg van het positieve exploitatieresultaat van 2016 verder toegenomen.

Bij de overige voorzieningen is de onderhoudsvoorziening gestegen met € 46.360 naar € 264.130.

Ook is er ca. € 54.000 gedoteerd aan de reorganisatievoorziening, terwijl er € 15.240 aan deze voorziening is onttrokken. De huidige stand van de voorziening bedraagt € 93.780 en moet voldoende worden geacht om de verwachte kosten in 2017 te kunnen dekken.

Toekomstige ontwikkelingen

De meerjarenbegroting 2018 is opgesteld door Vrije School Amersfoort in overleg met het Onderwijsbureau Twente. De bekostiging van het onderwijs is gebaseerd op een normstelsel waarbij het leerlingenaantal op teldatum 1 oktober van belang is.

De meerjarenbegroting en de toelichting hierop is opgenomen in de continuïteitsparagraaf.

Treasurybeleid

Stichting Vrije School Amersfoort hanteert het principe dat er geen gelden belegd worden. De ontvangen gelden dienen ingezet te worden ten behoeve van het primaire proces nu alsook een gezonde buffer te vormen, zodat ook in de toekomst primair onderwijs binnen het werkgebied op een hoog niveau mogelijk is. De gelden van de Stichting Vrije School Amersfoort staan op de direct opvraagbare bankrekeningen.

A7 Continuïteitsparagraaf

In de brief van 20 december 2013 geeft de minister van OC&W aan dat de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO) is uitgebreid met een voorschrift dat voorziet in de opname in het jaarverslag van de zogeheten Continuïteitsparagraaf.

Stichting Vrije School Amersfoort onderkent het belang van het structureel inbedden hiervan in een PDCA-cyclus. Deze paragraaf moet meer inzicht geven in de toekomstige ontwikkelingen en de wijze waarop schoolbesturen omgaan met risicomangement. In dit kader heeft Stichting Vrije School in 2014 Amersfoort het digitale instrument Risico's in Beeld van de PO-raad ingevuld.

Stichting Vrije School Amersfoort streeft een gezond financieel beleid na, dat met voldoende weerstandsvermogen toekomst bestendig is.

Disclaimer

Bij het opstellen van deze paragraaf is ingegaan op de toekomstige situatie van Stichting Vrije School Amersfoort. Uiteraard laat de toekomst zich niet voorspellen en is de kans zeer groot dat onderstaande cijfers in werkelijkheid afwijken. Immers, het onderwijs is onderhevig aan politieke besluitvorming en demografische ontwikkelingen. Binnen onze planning- en controlcyclus is opgenomen dat we minimaal jaarlijks nagaan of onze uitgangspunten passend blijven en of het scenario dat ten grondslag ligt aan bovenstaande cijfers nog geldig is. Er kan daarom geen keiharde garantie worden afgegeven over de toekomstige realisatie van onderstaand scenario.

Kengetallen	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal leerlingen	350	375	378	409	413
Bestuur / Management	1,01	1,00	1,00	1,00	1,00
Personeel primair proces	20,32	18,85	19,76	20,34	20,34
Ondersteunend Personeel	0,87	1,29	1,87	1,87	1,87

De leerlingaantallen zijn gebaseerd op de prognoses van de scholen op basis van de nu bekende gegevens. De prognoses van de gemeente Amersfoort omtrent leerlingenaantallen laten een gelijkblijvend aantal leerlingen zien. De gemeente Amersfoort wijkt hiermee af van de landelijke trend. De afgelopen jaren heeft de Vrije School Amersfoort de ambitie gehad haar marktaandeel te vergroten. De aanwas van leerlingen liet de afgelopen jaren ook een stijging zien.

Als gevolg van de in de jaarrekening 2014 beschreven problemen heeft Vrije School Amersfoort te kampen gehad met een vrij grote horizontale uitstroom. Het op orde brengen van de school heeft geresulteerd in een vermindering van de horizontale uitstroom. De verwachting is dan ook dat het aantal leerlingen de komende jaren zal stijgen. In de meerjarenbegroting wordt rekening gehouden met een stijging van het huidige leerlingenaantal. Deze stijging zal leiden tot extra klassen. In bovenstaande fte's is dan ook rekening gehouden met stijging personele bezetting verband houdend met de extra klassen.

Balansprognose		2017	2018	2019	2020
Activa					
	materiele vaste activa	€ 629.150	€ 627.690	€ 625.020	€ 621.560
	Totaal vaste activa	€ 629.150	€ 627.690	€ 625.020	€ 621.560
	voorraden	€ -	€ -	€ -	€ -
	vorderingen overig	€ 30.550	€ 33.020	€ 35.490	€ 35.490
	vorderingen OCW	€ 85.250	€ 90.330	€ 91.150	€ 98.530
	liquide middelen	- € 41.710	- € 83.370	- € 255.980	- € 248.720
	Totaal vlottende activa	€ 74.090	€ 39.980	- € 129.340	- € 114.700
	Totaal Activa	€ 703.240	€ 667.670	€ 495.680	€ 506.860
Passiva					
	algemene reserve	- € 15.230	- € 11.660	€ 600	€ 68.740
	bestemmingsreserve publiek	€ 69.060	€ 66.450	€ 63.840	€ 61.230
	Totaal eigen vermogen	€ 53.830	€ 54.790	€ 64.440	€ 129.970
	Voorzieningen				
	personeel	€ 8.380	€ 8.930	€ 9.240	€ 9.330
	onderhoud	€ 287.100	€ 244.780	€ 62.590	€ 11.020
	overige voorzieningen	€ -	€ -	€ -	€ -
	Totaal voorzieningen	€ 295.480	€ 253.710	€ 71.830	€ 20.350
	langlopende schulden	€ 132.000	€ 126.000	€ 120.000	€ 114.000
	belastingen en socialepremies	€ 73.370	€ 78.270	€ 80.930	€ 81.700
	pensioen	€ 16.180	€ 17.260	€ 17.850	€ 18.020
	vakantiegeld	€ 49.710	€ 53.030	€ 54.840	€ 55.350
	overig kortlopend	€ 82.670	€ 84.610	€ 85.790	€ 87.470
	Totaal overige passiva	€ 221.930	€ 233.170	€ 239.410	€ 242.540
	Totaal Passiva	€ 703.240	€ 667.670	€ 495.680	€ 506.860

Toelichting op de balanscijfers;

De ontwikkeling van de materiële vaste activa is gebaseerd op de voorgenomen investeringen alsmede de daaruit voortvloeiende afschrijvingslasten zoals opgenomen in de goedgekeurde meerjarenbegroting 2015-2018. De nieuwbouw wordt in 30 jaar afgeschreven, rekening houdend met enige restwaarde resulteert dit in een jaarlijkse afschrijvingslast van ca. € 30.000. Ook zal er in 2017 een aanpassing van het schoolplein plaats vinden ter (financiële grootte van € 80.000 uit private middelen (ouderbijdragen).

De vorderingen zullen het komend jaar toenemen mede als resultante van gestegen leerlingaantallen en daarmee een hogere bekostiging vanuit het Ministerie.

De mutaties van het eigen vermogen in de komende jaren zijn het gevolg van de hierna gepresenteerde meerjaren-exploitatieresultaten.

De voorziening groot onderhoud muteert als gevolg van de voorgenomen dotaties alsmede de te verwachten uitgaven zoals blijkt uit de meerjaren onderhoudsplannen. Indexatie van de pensioenpremies zorgt voor een lichte stijging.

Dit alles zal vervolgens leiden tot het voorgaande verloop van de post liquide middelen. Deze fungeert namelijk als sluitpost. De geprognostiseerde tekorten kunnen vrijwel geheel worden opgevangen uit de in december 2015 afgesloten kredietfaciliteit ad € 250.000. Deze faciliteit wordt met ingang van 1-1-2016 jaarlijks ingeperkt met € 10.000.

Staat van Baten en Lasten		2016	2017	2018	2019	2020
Baten						
	Rijksbijdrage	€ 1.641.680	€ 1.662.920	€ 1.748.240	€ 1.807.110	€ 1.882.650
	Overige overheidsbijdragen en subsidie	€ 4.080	€ -	€ -	€ -	€ -
	Overige baten	€ 156.430	€ 122.500	€ 127.500	€ 132.500	€ 132.500
	Totaal Baten	€ 1.802.190	€ 1.785.420	€ 1.875.740	€ 1.939.610	€ 2.015.150
Lasten						
	Personeelslasten	€ 1.429.220	€ 1.428.810	€ 1.524.120	€ 1.576.090	€ 1.590.950
	Afschrijvingen	€ 31.560	€ 32.850	€ 36.460	€ 37.670	€ 38.460
	Huisvestingslasten	€ 173.020	€ 174.700	€ 174.700	€ 174.700	€ 174.700
	Overige lasten	€ 123.680	€ 128.000	€ 130.500	€ 133.000	€ 137.500
	Totaal Lasten	€ 1.757.480	€ 1.764.360	€ 1.865.780	€ 1.921.460	€ 1.941.610
Saldo Baten en lasten gewone bedrijfsvoering		€ 44.710	€ 21.060	€ 9.960	€ 18.150	€ 73.540
Saldo Buitengewone baten en lasten		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo Financiële bedrijfsvoering		- € 8.180	- € 10.000	- € 9.000	- € 8.500	- € 8.000
Totaal resultaat		€ 36.530	€ 11.060	€ 960	€ 9.650	€ 65.540

Toelichting op de exploitatiecijfers;

De Rijksbijdragen zullen de komende jaren stijgen als gevolg van een verwacht stijgend leerlingaantal. Ook zullen hierdoor de ouderbijdragen verder toenemen.

In 2017 wordt een verdere inkrimping in het personeelsbestand geëffectueerd. Vanaf het schooljaar 2017-2018 zal er weer kwalitatief hoogwaardige uitbreiding plaatsvinden.

De afschrijvingslasten stijgen als gevolg van de afschrijving van de investering in het schoolplein. Overige investeringen zijn beperkt en zo is ook opgenomen in de meerjarenbegroting.

De huisvestingslasten blijven op een relatief hoog niveau als gevolg van de dotatie aan de onderhoudsvoorziening. Deze dotatie zal in 2017 toenemen van ca. € 72.000 naar € 88.000 op basis van het meerjarenonderhoudsplan van Facilicom van januari 2017.

Overige rapportages

Rapportage risicobeheersingssysteem

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de wijze waarop Stichting Vrije School Amersfoort de risico's van de organisatie beheerst. Risico's worden gezien als die factoren die het behalen van de doelstellingen kunnen bedreigen.

De commissie Don heeft naast signaleringsgrenzen voor de financiële kengetallen, ook een risico-inventarisatie gemaakt. Hierin zijn de volgende risico's aangemerkt als risico's/onzekeerheden binnen het onderwijs die (voor een belangrijk deel) niet beheersbaar zijn en niet kunnen worden voorzien:

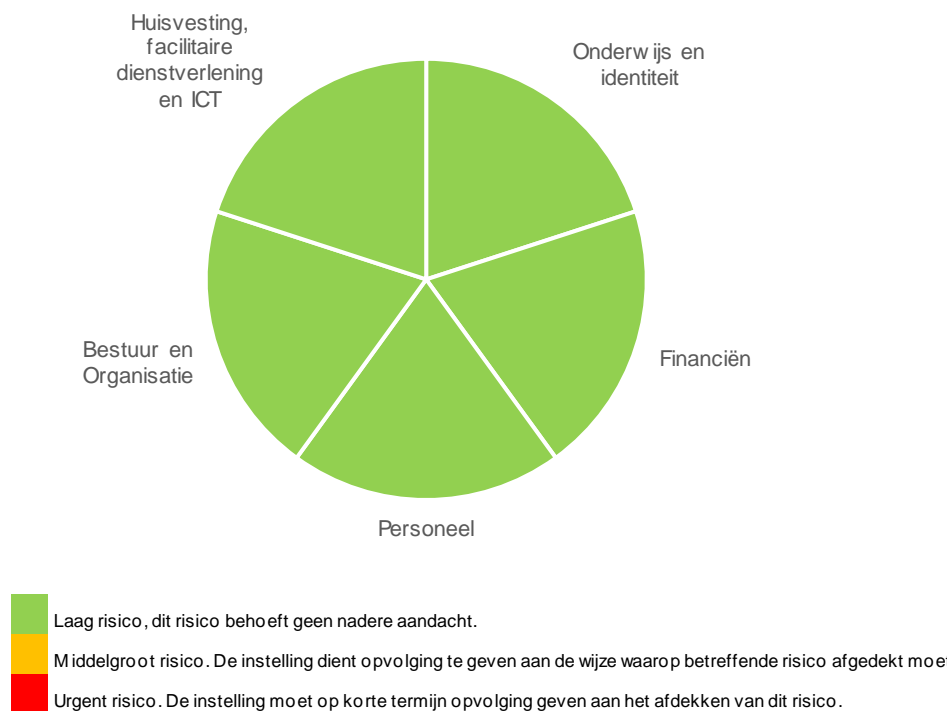
- fluctuatie in leerlingaantallen
- financiële gevolgen van arbeidsconflicten
- instabiliteit in de bekostiging
- onvolledige indexatie van de bekostiging
- restrisico's

Voor deze risico's heeft de Commissie Don de signaleringsgrenzen voor de bufferliquiditeit gesteld voor kleine besturen op 10% (zoals Stichting Vrije School Amersfoort) en voor grote besturen op 5%. Risicomanagement krijgt de komende jaren meer aandacht binnen Vrije School Amersfoort. De risicoanalyse is een verdere onderbouwing van het buffervermogen dat de Stichting noodzakelijk acht. De risico's zijn gedefinieerd als *die factoren die het behalen van de doelstellingen kunnen bedreigen*.

Er is gebruik gemaakt van een webbased softwaretool, die de PO-raad samen met deskundigen uit de accountancy en het onderwijsveld heeft ontwikkeld. De tool bevat standaard een veelvoud aan vragen/risico's die zijn onderverdeeld in een vijftal domeinen.

De dagelijks bestuurder heeft reeds in 2015 per domein alle vragen doorlopen samen met de bestuursvoorzitter. Per risico is de kans op schade en de impact ingeschat en zijn er beheersmaatregelen genoemd. Zo resteert een *netto*-risicoprofiel per domein. Tevens is aangegeven of het risico van korte (<1 jaar) of van lange duur is en of het risico na de maatregelen wordt beheerst. Vanuit de risico-tool komt vervolgens een rapportage waarin een taartdiagram is opgenomen met de domeinen en er per domein een *heatmap* is weergegeven. Ook de acties binnen de PDCA-cyclus zijn per domein opgegeven zodat duidelijk is in welke fase er nog maatregelen nodig zijn.

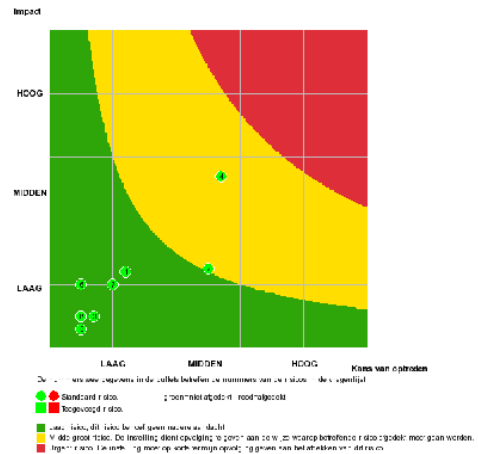
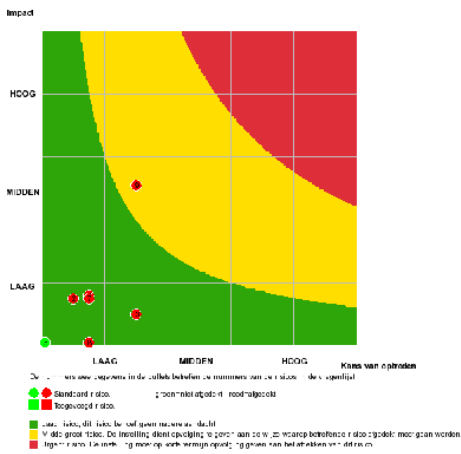
Onderstaand taartdiagram geeft aan binnen welke domeinen de grootste risico's liggen bij de Vrije School Amersfoort en om die reden om aandacht en nadere beheersing vragen.

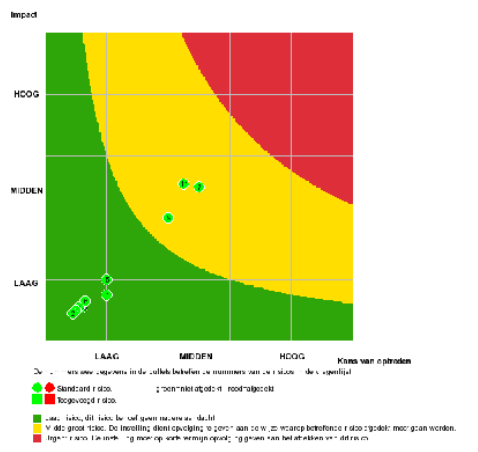
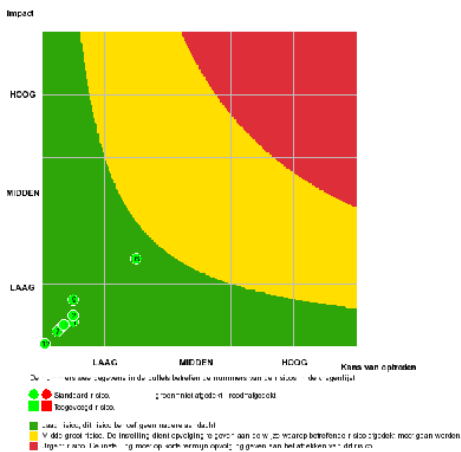
Hieruit hebben we de conclusie getrokken dat er geen domeinen zijn waar er sprake is van een urgent of middelgroot risico.

Onderstaand is visueel het risicoprofiel van Vrije School Amersfoort per domein (Heatmap) weergegeven:

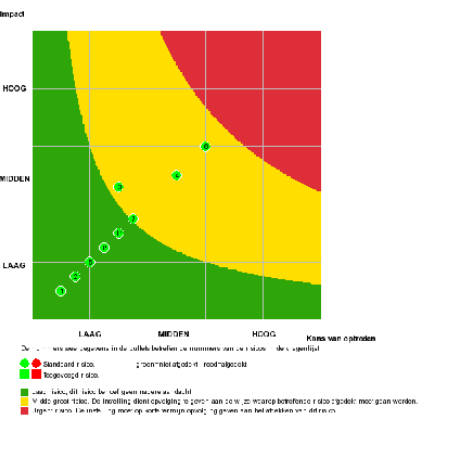
Heatmap Bestuur en Organisatie   **Heatmap Onderwijs en identiteit**

Heatmap Financiën   **Heatmap Personeel**

Heatmap Huisvesting, facilitaire dienstverlening en ICT

Risicoprofiel en risicomangement

Het risicomangementmodel van de PO-Raad geeft inzicht in het integraal risicoprofiel van Vrije School Amersfoort. Er wordt hierbij vooral gekeken naar factoren die de doelstelling van Vrije School Amersfoort bedreigen, en dus niet op de eerste plaats naar financiële risico's die rechtstreeks tegenvallers in de exploitatie kunnen veroorzaken.

Van de 51 belangrijkste risico's die de (onderwijskundige) doelstellingen van Vrije School Amersfoort kunnen bedreigen, zijn op basis van inschatting er 0 als urgent en 10 als middelgroot bestempeld, waarvan er 1 adequaat is afgedekt.

Negen middelgrote risico's zijn ons inziens niet (volledig) adequaat afgedekt. Dit zijn de volgende risico's:

Domein	Risico	Kans	Impact
Onderwijs en Identiteit	Onduidelijkheid over identiteit	54%	54%
Personeel	Een functionaris op een sleutelpositie valt plotseling weg	50%	50%
	Het ziekteverzuim ligt structureel boven het landelijk gemiddelde	50%	50%
	Fouten in administratie van lonen, premies en heffingen	40%	40%
	Overheersende cultuur belemmert ontwikkeling van de organisatie	45%	51%
Huisvesting, facilitaire dienstverlening en ICT	Onvoldoende investeringen en onderhoud	30%	46%
	Schoolgebouwen vormen geen aantrekkelijk verblijf	50%	50%
	Huisvestingsprojecten leiden (structureel) tot overschrijdingen	60%	60%
	Te weinig zicht op beheren en bewaren gebruiksgoederen	35%	35%

Globaal genomen betekent dit dat 20% (zijnde 20% plus 0%) van de belangrijkste risico's op korte en middellange termijn aandacht behoeven.

In 2015 zijn op bovengenoemde domeinen aanvullende maatregelen genomen.

Uitgangspunt is dat een instelling die 60% of meer van haar urgente en middellange risico's adequaat heeft afgedekt, een "voldoende" scoort voor het managen van risico's. Op basis van de verwachtingswaarde en de kans die Vrije School Amersfoort heeft ingevuld is 10% van de urgente en middelgrote risico's adequaat afgedekt.

Risicoprofiel in relatie tot vermogenspositie

Het risicomangementmodel van de PO-Raad geeft advies of de in het toetsingskader gehanteerde aannames ten aanzien van de benodigde bufferliquiditeit ook van toepassing kunnen worden verklaard voor de instelling.

Vrije School Amersfoort heeft 1 risico met financiële consequenties onderkent. De risico is op basis van inschatting als middelgroot bestempeld. Dit risico is adequaat afgedekt.

Ook hier geldt dat het uitgangspunt is dat een instelling die 60% of meer van haar urgente en middellange risico's adequaat heeft afgedekt, een "voldoende" scoort voor het managen van risico's met financiële consequenties. Op basis van de verwachtingswaarde en de kans die Vrije School Amersfoort heeft ingevuld is 100% van de urgente en middelgrote risico's met financiële impact op korte termijn (< 1 jaar) adequaat afgedekt.

A8 Verslag 2016 van de Raad van Toezicht Vrije Scholen Midden Nederland

Het toezicht op Stichting Vrije School Amersfoort vindt plaats via de Raad van Toezicht Vrije Scholen Midden Nederland (RvT VSMN) die op 25 september 2013 is geïnstalleerd.

De werkwijze is vastgelegd in de volgende documenten:

- Statuten van de Stichting
- Reglement Raad van Toezicht
- Code goed bestuur
- Profiel van Toezichthouder
- Toezichtkader RvT VSMN

Samenstelling

In 2016 is de vacature vervuld die in 2015 was ontstaan en heeft Diederik Vincent de RvT verlaten. De RvT heeft volgens haar reglement één zetel die benoemd wordt door de gezamenlijke medezeggenschapsraden van de vijf Vrije Scholen onder haar toezicht. Diederik Vincent vervulde deze plaats. Per 31 december 2016 was formeel nog geen opvolger benoemd, maar wel geselecteerd. Per 31 december 2016 bestond de RvT derhalve uit:

Naam	Functie	Benoemd	Termijn/tot*
Frank Jansen	Lid Auditcommissie	13-9-2016	Eerste, 12-9-2020
Fred Beekers	Vice-voorzitter Voorzitter Auditcommissie	25-9-2013	Eerste, 31-8-2017
Julia Chatelain	Voorzitter Lid Commissie Benoeming en Bezoldiging	25-9-2013	Eerste, 31-8-2017
Ralf Maslowski	Voorzitter Commissie Benoeming en Bezoldiging	25-9-2013	Eerste, 31-8-2017

*Vanwege de wisselingen is in 2016 het rooster van aftreden aangepast.

Honorering en vergoedingen

De Raad van Toezicht hanteert een vacatievergoeding van € 125 per vergadering. Daarnaast kunnen reis- en andere kosten worden gedeclareerd. Niet alle leden kiezen ervoor een vacatievergoeding te declareren. In 2013 en 2014 is gebruik gemaakt van een extern secretariaat voor administratieve en communicatietaken. De kosten daarvoor zijn in 2014 gedeclareerd. Daarna is geen gebruik meer gemaakt van een extern secretariaat. De gemaakte kosten zijn totalen voor de vijf scholen onder toezicht van de raad.

Overzicht gedeclareerde bedragen:

Soort kosten	2016	2015	2014
Vacatievergoedingen	€ 1.350,00	€ 875,00	€ 1.450,00
Reiskosten	€ 786,79	€ 524,70	€ 1.171,58
Secretariaatskosten	0	0	€ 1.200,00
Totaal	€ 2.136,79	€ 1.399,70	€ 3.821,58

Werkzaamheden

De Raad van Toezicht heeft in het jaar 2016 zes keer vergaderd, te weten op 9 februari, 19 april, 21 juni, 13 september, 25 oktober, en 13 december.

De Raad van Toezicht heeft in 2016 samen met de besturen van de vijf scholen onder haar toezicht haar functioneren geëvalueerd. Daaruit kwamen de volgende aandachtspunten naar voren:

- betere communicatie met het bestuur;
- betere borging van formele taken.

Om het eerste aandachtspunt vorm te geven rouleert de locatie van de RvT vergaderingen tussen/over de vijf scholen, waarbij de stand van zaken met bestuur en/of schoolleider wordt besproken. Agenda's en notulen van de RvT vergaderingen worden gedeeld met de besturen. Om het tweede aandachtspunt vorm te geven is afgesproken dat de RvT met ieder bestuur zal bespreken hoe de uitvoering van het Toezichtkader zal worden geïmplementeerd.

Voor het toezicht op de Stichting Vrije School Amersfoort is de Raad van Toezicht VSMN integraal verantwoordelijk, waarbij Ralf Maslowski en, sinds het vertrek van Diederik Vincent, Julia Chatelain als aanspreekpunt binnen de Raad van Toezicht zijn aangewezen. Voor de uitvoering van haar taken heeft de Raad van Toezicht overleg gevoerd met het bestuur, en met de schoolleider. Voorts is kennisgenomen van de zaken die de stichting communiceert.

De Raad van Toezicht heeft in 2016:

- de begroting 2016 gezien en goedgekeurd.
- het jaarverslag over 2015 gezien en goedgekeurd.
- met het bestuur de plannen besproken van de gemeente Amersfoort voor het overdragen van de huisvestingstaak van alle scholen naar een nieuwe entiteit.
- met het bestuur gesproken over de bestuursstructuur en de mogelijkheid om daarin meer samenwerking te zoeken met de andere vrije scholen in Midden Nederland.

Zeist, 11 april 2017

Namens de RvT VSMN

A9 Kengetallen en grafieken

Kengetallen	Signalerings-grens PO	2012	2013	2014	2015	2016
Financiële kengetallen						
Liquiditeit (current ratio)	< 0,75	1,50	1,34	0,85	0,54	1,01
Solvabiliteit 1	< 0,30	0,01	0,40	0,00	0,01	0,06
Solvabiliteit 2	< 0,30	0,56	0,41	0,19	0,39	0,55
Rentabiliteit	3 jaar negatief	2%	0%	-13%	1%	2%
Weerstandsvermogen	< 0,05	0,06	0,07	-0,39	-0,35	-0,31
Kapitalisatiefactor	> 60%	23%	32%	20%	16%	17%
Financieringsfunctie	-	18%	16%	16%	16%	16%
Transactiefunctie	-	11%	19%	16%	17%	11%
Financiële buffer	> 10%	-6%	-2%	-12	-18%	-10%

Toelichting

Liquiditeit (current ratio): vlottende activa / kortlopende schulden

Geeft aan in welke mate de instelling aan haar verplichtingen op korte termijn kan voldoen.

Solvabiliteit 1: eigen vermogen / totaal passiva

Geeft aan op welke wijze de bezittingen, op de actiefzijde van de balans, zijn gefinancierd.

Solvabiliteit 2: (eigen vermogen + voorzieningen) / totaal passiva

Geeft aan op welke wijze de bezittingen, op de actiefzijde van de balans, zijn gefinancierd.

Rentabiliteit: resultaat / totale baten

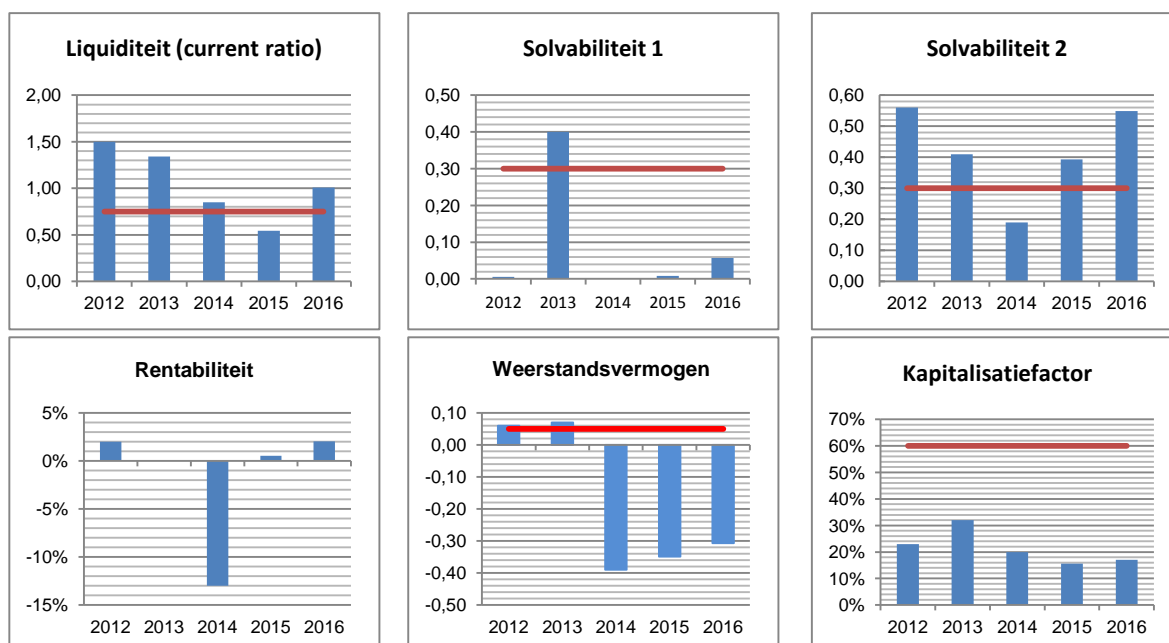
Geeft aan welk deel van de totale baten over blijft na aftrek van de lasten.

Weerstandsvermogen: (eigen vermogen -/- materiële vaste activa) / Rijksbijdrage

Is de verhouding tussen het eigen vermogen minus de materiële vaste activa en de omvang van de Rijksbijdragen.

Kapitalisatiefactor: (balanstotaal -/- gebouwen en terreinen) / totale baten

Meet het verband tussen het kapitaal dat een bestuur gebruikt voor haar activiteiten en de inkomsten.

Kengetallen en grafieken vervolg

Kengetallen	Signalerings-grens PO	2012	2013	2014	2015	2016
Ratio's						
Personele lasten/Rijksbijdrage	>= 95%	96%	95%	101%	83%	87%
Personele lasten/Totale baten	>= 90%	86%	86%	92%	76%	79%
Eigen vermogen/Totale baten	-	13%	13%	0%	0%	2%
Personele lasten/Totale lasten	-	87%	86%	81%	76%	81%
Personeelslasten per FTE	-	€ 63.995	€ 64.699	€ 62.357	€ 56.946	€ 65.561

Toelichting

Personele lasten/Rijksbijdrage

Geeft aan in hoeverre een instelling de gelden van het Rijk aanwendt voor personele lasten.

Personele lasten/Totale baten

Geeft aan in hoeverre een instelling de totale inkomsten aanwendt voor personele lasten.

Eigen vermogen/Totale baten

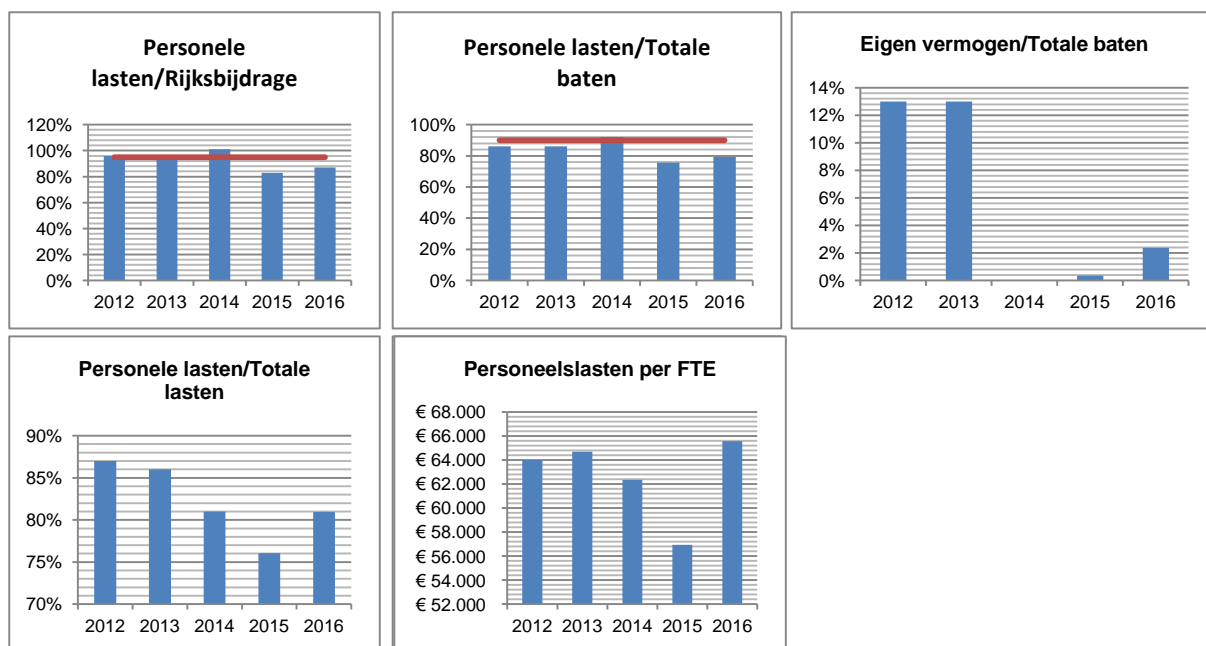
Deze ratio geeft een indicatie van het risicomanagement bij de instelling.

Personele lasten/Totale lasten

Geeft aan hoeveel de instelling uitgeeft aan personele lasten. Dit is met name trendmatig een belangrijk signaal.

Personeelslasten per FTE

Geeft aan wat de totale personele lasten per FTE zijn.

A10 Instellingsgegevens

Algemene gegevens

Bestuursnummer : 84801
Naam instelling : Stichting Vrije School Amersfoort

Adres : Romeostraat 74
Postcode : 3816SE
Plaats : Amersfoort
Telefoon : 033-4727622
E-mailadres : info@vrijeschoolamersfoort.nl
Website : www.vrijeschoolamersfoort.nl

Contactpersoon : mevrouw N. Schiemann
Telefoon : 033-4727622
E-mailadres : directie@vrijeschoolamersfoort.nl

BRIN-nummer : 07EX

Stichting Vrije School Amersfoort

Jaarrekening 2016

B Jaarrekening 2016

B1 Grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Activiteiten

Stichting Vrije School Amersfoort voert het bevoegd gezag over één school voor basisonderwijs in de stad Amersfoort. De kerntaak van de Stichting is het verzorgen van kwalitatief hoogwaardig onderwijs.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire bestuursleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Stichting Vrije School Amersfoort en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Vergelijkende cijfers

De cijfers van 2015 zijn waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijking met de cijfers van 2016 mogelijk te maken.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen.

Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de verwachte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het materieel vast actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. De gehanteerde activeringsgrens bedraagt € 500.

Onderhoudskosten worden rechtstreeks verantwoord in de staat van baten en lasten.

Investeringsubsidies

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waarde-verminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst-en-verliesrekening. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden. Eventuele rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder de schulden aan kredietinstellingen onder de kortlopende schulden.

Algemene Reserve

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de stichting. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de gerealiseerde baten en de werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Bestemmingsreserves

Hieronder zijn opgenomen de reserves die bedoeld zijn voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden, waarbij om die reden door het bestuur een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorziening ambtsjubileum

Op basis van Richtlijn 271 van de Raad van de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea voor personeelsleden.

De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht. De voorziening is conform uitspraak PO-raad 2010 bepaald op basis van € 700 per FTE per jaareinde.

Onderhoudsvoorziening

Deze voorziening wordt gevormd ter dekking van groot planmatig onderhoud. Dagelijks onderhoud wordt rechtstreeks ten laste van de exploitatierekening gebracht. De meerjarenonderhoudsvoorziening is gevormd op basis van eigen dotaties en verminderd met uitgaven voor groot onderhoud.

Reorganisatievoorziening

Deze voorziening heeft betrekking op kosten in verband met de reorganisatie van activiteiten en wordt gevormd indien voor de groep een feitelijke of juridische verplichting is ontstaan.

Voor reorganisaties waarvoor per balansdatum een plan is geformaliseerd, maar waarvoor pas na balansdatum hetzij de gerechtvaardigde verwachting is gewekt richting betrokken dat de reorganisatie zal worden uitgevoerd, hetzij is gestart met de implementatie van het reorganisatieplan, is geen voorziening opgenomen, maar is de informatie opgenomen in de overige gegevens onder de gebeurtenissen na balansdatum.

Schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor de bepaling van de exploitatierekening

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege ontvangen (normatieve) bijdrage OCW, overige OCW subsidies en overige overheidsbijdragen, alsmede de van derden ontvangen overige bijdragen. De baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht, gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Pensioenen

De onderwijsinstelling heeft haar pensioenregeling ondergebracht bij bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen uit de regeling worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Voor bestaande verplichtingen (anders dan de te betalen premies) jegens de pensioenuitvoerder en/of werknemers wordt een voorziening opgenomen (indien relevant).

Ultimo 2016 en 2015 waren er voor de stichting geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. Ultimo 2015 was de beleidsdekkingsgraad van het ABP 91,7%. De beleidsdekkingsgraad eind 2016 is 98,7%. De overheid eist een beleidsdekkingsgraad van 104,2% of hoger. Hiermee voldoet de beleidsdekkingsgraad niet aan de minimale vereisten van de toezichthouder.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Lasten

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende ontvangen en betaalde rente-ontvangsten en -uitgaven van uitgegeven en ontvangen leningen en overige kredietfaciliteiten.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

B2 Balans per 31 december 2016

1	Activa	31 december 2016	31 december 2015
	Vaste Activa		
1.2	<i>Materiële vaste activa</i>		
1.2.1	Gebouwen en terreinen	439.210	455.080
1.2.2	Inventaris en apparatuur	84.850	86.860
1.2.3	Andere vaste bedrijfsmiddelen	22.940	25.460
	Materiële vaste activa	547.000	567.400
	Totaal vaste activa	547.000	567.400
	Vlottende activa		
1.5	<i>Vorderingen</i>		
1.5.2	Ministerie van OCW	85.640	84.190
1.5.7	Overige vorderingen	6.950	52.240
1.5.8	Overlopende activa	6.700	22.510
	Vorderingen	99.290	158.940
1.7	<i>Liquide middelen</i>		
1.7.2	Banken	101.310	3.310
	Liquide middelen	101.310	3.310
	Totaal vlottende activa	200.600	162.250
	Totaal Activa	747.600	729.650

2 Passiva	31 december 2016	31 december 2015
2.1 <u>Eigen vermogen</u>		
2.1.1 Algemene Reserve	28.890-	68.030-
2.1.2 Bestemmingsreserve publiek	71.670	74.280
Eigen vermogen	42.780	6.250
2.2 <u>Voorzieningen</u>		
2.2.1 Personeelsvoorzieningen	103.410	62.800
2.2.3 Overige voorzieningen	264.130	217.770
Voorzieningen	367.540	280.570
2.3 <u>Langlopende schulden</u>		
2.3.5 Overige langlopende schulden	138.000	144.000
Langlopende schulden	138.000	144.000
2.4 <u>Kortlopende schulden</u>		
2.4.1 Kredietinstellingen	-	38.390
2.4.2 Vooruitontvangen bedragen	10.450	-
2.4.3 Crediteuren	23.890	47.720
2.4.7 Belastingen en premies soc.verz.	75.910	68.510
2.4.8 Schulden terzake pensioenen	13.220	15.110
2.4.9 Overige kortlopende schulden	20.760	74.190
2.4.10 Overlopende passiva	55.050	54.910
Kortlopende schulden	199.280	298.830
Totaal Passiva	747.600	729.650

B3 Exploitatierkening over 2016

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3 <u>Baten</u>			
3.1 Rijksbijdragen OCW	1.641.680	1.542.040	1.610.960
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	4.080	-	-
3.5 Overige baten	156.430	107.500	151.230
Totaal Baten	1.802.190	1.649.540	1.762.190
4 <u>Lasten</u>			
4.1 Personeelslasten	1.429.220	1.328.720	1.334.250
4.2 Afschrijvingen	31.560	30.630	32.350
4.3 Huisvestingslasten	173.020	147.000	272.780
4.4 Overige lasten	123.680	120.000	105.020
Totaal Lasten	1.757.480	1.626.350	1.744.400
Saldo baten en lasten	44.710	23.190	17.790
5 <u>Financiële baten en lasten</u>			
5.1 Financiële baten	10	-	1.190
5.5 Financiële lasten	8.190	20.500	9.900
Saldo financiële baten en lasten	8.180-	20.500-	8.710-
Totaal resultaat	36.530	2.690	9.080

B4 Kasstroomoverzicht 2016

	2016	2015
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo Baten en Lasten	44.710	17.790
<i>Aanpassingen voor:</i>		
- Afschrijvingen	31.560	32.350
- Mutaties voorzieningen	86.970	124.340
- Vorderingen (-/-)	59.650	17.120-
- Kortlopende schulden	67.170-	10.600-
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	155.720	146.760
- Ontvangen interest	10	1.190
- Betaalde interest (-/-)	8.190	9.900
	8.180-	8.710-
<u>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten</u>	<u>147.540</u>	<u>138.050</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investerings materiële vaste activa (-/-)	11.150-	12.130-
<u>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>	<u>11.150-</u>	<u>12.130-</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Nieuw opgenomen leningen	32.390-	38.390
Aflossing langlopende schulden (-/-)	6.000-	250.260-
<u>Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten</u>	<u>38.390-</u>	<u>211.870-</u>
<u>Mutatie liquide middelen</u>	<u>98.000</u>	<u>85.950-</u>
Beginstand liquide middelen	3.310	89.260
Mutatie liquide middelen	98.000	85.950-
Eindstand liquide middelen	<u>101.310</u>	<u>3.310</u>

B5 Toelichting op de balans per 31 december 2016

1 Activa

1.2 Materiële vaste activa

	Afschrijvings- jaren	Aanschaf- prijs 1-1-2016	Afschrijvingen cumulatief 1-1-2016	Boekwaarde 1-1-2016	Mutaties 2016			Aanschaf- prijs 31-12-2016	Afschrijving cumulatief 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2016
					Investerings	Des- investeringen	Afschrijvingen			
1.2.1 <u>Gebouwen en terreinen</u>										
1.2.1.2 Gebouwdelen/verbouwingen	30	476.010	20.930	455.080	-	-	15.870	476.010	36.800	439.210
1.2.2 <u>Inventaris en apparatuur</u>										
1.2.2.1 Kantoormeubilair	30	11.430	4.640	6.790	-	-	390	11.430	5.030	6.400
1.2.2.2 Schoolmeubilair	20	184.400	123.600	60.800	5.960	-	5.590	190.360	129.190	61.170
1.2.2.3 Inventaris en apparatuur	10	55.110	38.590	16.520	2.350	-	4.040	57.460	42.630	14.830
1.2.2.4 ICT	5	21.820	19.070	2.750	1.090	-	1.390	22.910	20.460	2.450
1.2.2 Totaal Inventaris en apparatuur		272.760	185.900	86.860	9.400	-	11.410	282.160	197.310	84.850
1.2.3 <u>Andere vaste bedrijfsmiddelen</u>										
1.2.3.2 Leer- hulpmiddelen	8	64.920	39.450	25.460	1.750	-	4.280	66.670	43.730	22.940
Totaal		813.690	246.280	567.400	11.150	-	31.560	824.840	277.840	547.000

De afschrijvingen zijn per 31 december 2016 als volgt te splitsen:

Afschrijvingen schouw	2.610
Afschrijvingen nieuw	28.950
Totaal	31.560

1.5	Vorderingen	31 december 2016	31 december 2015
	Te vorderen personele bekostiging	81.570	80.480
	Te vorderen prestatiebox	4.070	3.710
1.5.2	Ministerie van OCW	85.640	84.190
	Overige vorderingen	6.950	52.240
1.5.7	Overige vorderingen	6.950	52.240
	Overlopende activa	510	19.490
	Vooruitbetaalde kosten	2.670	3.020
	Vooruitbetaalde huisvestingskosten	3.520	-
1.5.8	Overlopende activa	6.700	22.510
	Totaal vorderingen	99.290	158.940
1.7	Liquide middelen	31 december 2016	31 december 2015
1.7.2	Banken	101.310	3.310
	Totaal liquide middelen	101.310	3.310

2 Passiva

2.1 Eigen vermogen

	Stand per 1-1-2016	Mutaties 2016		Stand per 31-12-2016
		Bestemming resultaat	Overige mutaties	
2.1.1 Algemene Reserve	68.030-	39.140	-	28.890-
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)	74.280	2.610-	-	71.670
Totaal eigen vermogen	6.250	36.530	-	42.780
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)				
Personele Reserve	30.870	-	-	30.870
Materiële Reserve	22.710	-	-	22.710
Reserve eerste waardering	20.700	2.610-	-	18.090
Totaal bestemmingsreserves	74.280	2.610-	-	71.670

2.2 Voorzieningen

	Stand per 1-1-2016	Mutaties 2016			Stand per 31-12-2016
		Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	
2.2.1 Personeelsvoorzieningen					
Voorziening jubilea	7.820	3.460	1.650	-	9.630
Voorziening reorganisatie	54.980	54.040	15.240	-	93.780
2.2.3 Overige voorzieningen					
Onderhoudsvoorziening groot onderhoud	217.770	90.860	44.500	-	264.130
Totaal voorzieningen	280.570	145.860	61.390	-	367.540

De reguliere (jaarlijkse) dotatie aan de voorziening groot onderhoud bedraagt € 72.520. In 2016 is een bedrag van € 18.340 ontvangen van de Gemeente Amersfoort, welke nog betrekking had op 2015. De betreffende kosten zijn in 2015 ook ten laste van deze voorziening geboekt.

	Onderverdeling saldo per 31-12-2016		Stand per 31-12-2016
	< 1 jaar	> 1 jaar	
2.2.1 Personeelsvoorzieningen			
Voorziening jubilea	-	9.630	9.630
Voorziening reorganisatie	93.780	-	93.780
2.2.3 Overige voorzieningen			
Onderhoudsvoorziening groot onderhoud	53.000	211.130	264.130
Totaal	146.780	218.260	367.540

2.3 Langlopende schulden

	Stand per 1-1-2016	Mutaties 2016		Stand per 31-12-2016	Rente
		Verstreckte leningen	Aflossingen		
2.3.5 <i>Kredietinstellingen</i>					
Rabobank Amersfoort	144.000	-	-	144.000	3.15%
Aflossingsverplichting < 1 jaar	-	-	6.000	6.000-	
Totaal langlopende schulden	144.000	-	6.000	138.000	
2.3.3 <i>Kredietinstellingen</i>					
	Aflossings- verplichting	Onderverdeling saldo		Stand per	
		1-5 jaar	>5 jaar	31-12-2016	
	6.000	30.000	108.000	138.000	
	6.000	30.000	108.000	138.000	

Tot zekerheid voor de verplichtingen uit hoofde van het rekening courant krediet, oorspronkelijk groot € 250.000 en de geldlening, oorspronkelijk groot € 150.000, is een borgtocht ad. € 400.000 afgegeven door de Gemeente Amersfoort

2.4 Kortlopende schulden

	31 december 2016	31 december 2015
2.4.1 Kredietinstellingen	-	38.390
2.4.2 Vooruitontvangen bedragen	10.450	-
2.4.3 Crediteuren	23.890	47.720
Afdr. / inh. loonheffing	54.910	63.760
Afdr. / inh. Risicofonds	-	10
Afdr. / inh. Participatiefonds	7.040	10
Afdr. / inh. Vervangingsfonds	13.960	4.730
2.4.7 Belastingen en premies soc.verz.	75.910	68.510
Afdr. / inh. ABP	11.130	12.480
Afdr. / inh. FPU	1.870	2.280
Afdr. / inh. IP/BW	220	350
2.4.8 Schulden terzake pensioenen	13.220	15.110
Overige kortlopende schulden	20.760	72.620
Netto salarissen	-	1.570
2.4.9 Overige kortlopende schulden	20.760	74.190
Overlopende passiva	9.010	8.480
Te betalen vakantie-uitkering	46.040	46.430
2.4.10 Overlopende passiva	55.050	54.910
Totaal kortlopende schulden	199.280	298.830

B6 Niet in de balans opgenomen verplichtingen (passief)/niet uit de balans blijvende rechten (actief)

Financiële verplichting

Er is sprake van een huurovereenkomst inzake kopieermachines met Ricoh BV. Dit contract is ingegaan op 1 april 2013, heeft een looptijd van 60 maanden en een maandbedrag van € 423,42 excl BTW.

Duurzame inzetbaarheid

In de CAO PO 2014-2015 zijn afspraken gemaakt over de duurzame inzetbaarheid (hoofdstuk 8A) en is de BAPO-regeling vervallen. De CAO-regelingen betreffende de duurzame inzetbaarheid, geven medewerkers recht op een basisbudget van 40 uur. Daarnaast is er vanaf 57 jaar het sparen van ouderenverlof mogelijk en is er sprake van een overgangsregeling BAPO voor medewerkers vanaf 56 jaar. Uit inventarisatie blijkt dat er geen medewerkers gebruik gaan maken van sparen met betrekking tot duurzame inzetbaarheid.

B7 Toelichting op de exploitatierekening over 2016

3 Baten

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3.1 Rijksbijdragen OCW			
3.1.1 Rijksbijdragen OCW	1.574.630	1.490.750	1.546.980
3.1.2 Overige subsidies OCW	34.250	32.640	31.250
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen SWV	32.800	18.650	32.730
Rijksbijdragen OCW	1.641.680	1.542.040	1.610.960
<i>Uitsplitsing</i>			
<u>3.1.1 Rijksbijdragen OCW</u>			
Rijksbijdragen personeel OCW	1.373.710	1.290.170	1.348.180
Rijksbijdragen materieel OCW	200.920	200.580	198.800
	1.574.630	1.490.750	1.546.980
<u>3.1.2 Overige subsidies OCW</u>			
Prestatiebox	34.250	32.640	31.250
	34.250	32.640	31.250
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen	4.080	-	-
3.5 Overige baten	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3.5.1 Verhuur	34.940	32.500	35.910
3.5.2 Detachering personeel	31.310	-	21.930
3.5.5 Ouderbijdragen	89.110	75.000	93.390
3.5.6 Overige	1.070	-	-
Overige baten	156.430	107.500	151.230

4 Lasten			
	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.1 Personeelslasten			
4.1.1 Lonen en salarissen	1.397.650	1.265.850	1.401.310
4.1.2 Overige personele lasten	109.820	62.870	82.270
4.1.3 Af: uitkeringen	78.250-	-	149.330-
Personeelslasten	1.429.220	1.328.720	1.334.250
<i>Uitsplitsing</i>			
<u>4.1.1 Lonen en salarissen</u>			
Brutolonen en salarissen	1.035.410	933.990	1.038.960
Sociale lasten	239.440	195.970	234.580
Pensioenpremies	122.800	135.890	127.770
	1.397.650	1.265.850	1.401.310
<u>4.1.2 Overige personele lasten</u>			
Reiskosten (woon- werkverkeer)	5.190	9.870	4.910
Dienstreizen	100	-	150
Personeel niet in loondienst	9.540	10.000	27.410
Vrijwilligersvergoeding	1.680	-	3.900
Onderzoeken/begeleidingsdienst	23.890	25.000	21.090
Dotatie personele voorzieningen	57.500	-	44.300
Scholing	8.760	10.000	4.720
Personeels- en arbeidsmarktbeleid	1.980	5.000	4.980
Arbo-dienstverlening	1.180	3.000	2.180
Personele lasten tlv reorganisatievoorziening	-	-	31.370-
	109.820	62.870	82.270
Er heeft bezoldiging plaatsgevonden conform artikel 383 lid 1 BW. Voor een specificatie van het bedrag zie bijlage B11.			
<u>Gemiddeld aantal FTE's</u>	2016		2015
- Directie	1,00		1,00
- Onderwijzend Personeel	19,78		20,55
- Onderwijs Ondersteunend Personeel	1,02		1,88
	21,80		23,43

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.2 Afschrijvingen			
4.2.2 Gebouwen	15.870	15.190	15.870
4.2.3 Inventaris en apparatuur	11.410	12.850	11.030
4.2.5 Leermiddelen	4.280	2.590	5.450
Afschrijvingen	31.560	30.630	32.350
4.3 Huisvestingslasten			
4.3.1 Huur	1.280	-	1.020
4.3.3 Onderhoud	12.990	4.000	18.260
4.3.4 Energie en water	21.670	17.000	21.350
4.3.5 Schoonmaakkosten	48.380	48.280	48.800
4.3.6 Heffingen	8.450	5.200	7.250
4.3.7 Dotatie onderhoudsvoorzieningen	72.520	72.520	172.600
4.3.8 Overige huisvestingslasten	7.730	-	3.500
Huisvestingslasten	173.020	147.000	272.780
4.4 Overige lasten			
4.4.1 Administratie en beheerslasten	32.320	41.500	31.660
4.4.2 Inventaris en apparatuur	18.490	16.500	15.730
4.4.4 Overige	72.870	62.000	57.630
Overige lasten	123.680	120.000	105.020
<i>Uitsplitsing</i>			
<u>4.4.1 Administratie en beheerslasten</u>			
Administratie- en accountantskosten*	22.150	25.000	22.780
Kantoorbenodigdheden	1.460	3.000	2.430
Reis- en verblijfkosten	40	500	340
Telefoonkosten	2.800	3.000	2.110
Portokosten	440	-	80
Overige beheerslasten	5.430	10.000	3.920
	32.320	41.500	31.660

<i>Uitsplitsing vervolg</i>		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.4.2	Inventaris en apparatuur			
	Inventaris en apparatuur	4.100	4.500	4.800
	ICT-verbruikskosten	5.860	7.500	5.740
	ICT-licenties	8.530	4.500	5.190
		18.490	16.500	15.730
4.4.4	Overige			
	Representatiekosten	4.030	3.500	4.000
	Schoolse activiteiten	6.270	5.000	5.710
	Buitenschoolse activiteiten	2.050	1.000	1.930
	Verzekeringen	2.120	2.500	1.850
	Abonnementen	9.010	10.000	4.270
	Medezeggenschapsraad	760	-	-
	Verbruiksmateriaal onderwijs	38.150	30.000	30.560
	Kopieerkosten	10.480	10.000	9.310
		72.870	62.000	57.630
	<i>* Specificatie honorarium accountant</i>			
	- onderzoek jaarrekening	1.940	-	1.900
	Accountantskosten	1.940	-	1.900
5.1	Financiële baten	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	Rentebaten	10	-	1.190
	Financiële baten	10	-	1.190
5.5	Financiële lasten	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	Rente- en bankkosten	8.190	20.500	9.900
	Financiële lasten	8.190	20.500	9.900

B8 (Voorstel) bestemming van het exploitatiesaldo

Het exploitatieresultaat over het jaar 2016 bedraagt € 36.530 positief.

Het bestuur heeft besloten het exploitatieresultaat als volgt te verdelen en te onttrekken danwel toe te voegen aan de volgende reserves:

	Stand 1-1-2016	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-2016
Algemene Reserve	68.030-	39.140	-	28.890-
Bestemmingsreserve (publiek)	74.280	2.610-	-	71.670
	6.250	36.530	-	42.780

	Stand 1-1-2016	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-2016
<i>Bestemmingsreserve (publiek)</i>				
Personele Reserve	30.870	-	-	30.870
Materiële Reserve	22.710	-	-	22.710
Reserve eerste waardering	20.700	2.610-	-	18.090
	74.280	2.610-	-	71.670

Totaal bestemmingsreserves	74.280	2.610-	-	71.670

B9 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die aanleiding geven hier te worden vermeld.

B10 Overzicht verbonden partijen

Er is géén sprake van verbonden partijen.

B11 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Leidinggevend topfunctionaris met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van functievervulling of gewezen topfunctionaris.

Leidinggevend of gewezen topfunctionaris 2016

(Fictieve) dienstbetr.	Aanhef	Voorletters	Tussenvoegsel	Achternaam	Gewezen topfunctionaris	Functie(s)	Aanvang functie	Einde functie	Taakomvang (FTE)	Beloning	Belastbare onkostenverg.	Beloning betaalb. op termijn	Onversch. betaald bedrag bezoldiging	Totale bezoldiging	Individueel WNT maximum	Motivering overschrijding bezoldigings-
Ja	mevr.	N.		Schieman	Nee	Schoolleider	1-1-2016	31-12-2016	1,000	€ 68.943	€ -	€ 8.832	nvt	€ 77.775	€ 106.000	
Nee	dhr.	R.	van	Duuren	Nee	Secr./penning meester.	1-1-2016	31-12-2016	nvt	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	-	nvt
Nee	mevr.	M.S.	van	Wijnen	Nee	Voorzitter	1-1-2016	31-12-2016	nvt	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	-	nvt
Nee	dhr.	M.B.		Schim van der Loef	Nee	Lid	1-1-2016	31-12-2016	nvt	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	-	nvt

Leidinggevend of gewezen topfunctionaris 2015

(Fictieve) dienstbetr.	Aanhef	Voorletters	Tussenvoegsel	Achternaam	Gewezen topfunctionaris	Functie(s)	Aanvang functie	Einde functie	Taakomvang (FTE)	Beloning	Belastbare onkostenverg.	Beloning betaalb. op termijn	Uitgekeerde bezoldiging 2015	Totale bezoldiging	Individueel WNT maximum	Motivering overschrijding bezoldigings-
Ja	mevr.	N.		Schieman	Ja/Nee	Bestuurder	1-1-2015	31-12-2015	1,000	€ 65.761	€ -	€ 8.941	€ 74.701	€ -	-	
Nee	dhr.	R.	van	Duuren	Nee	Secr./penning meester.	1-1-2015	31-12-2015	nvt	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	-	nvt
Nee	mevr.	M.S.	van	Wijnen	Nee	Voorzitter	1-1-2015	31-12-2015	nvt	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	-	nvt
Nee	dhr.	M.B.		Schim van der Loef	Nee	Lid	1-1-2015	31-12-2015	nvt	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	-	nvt

Toezichthoudend topfunctionaris

Toezichthoudend topfunctionaris 2016

(Fictieve) dienstbetr.	Aanhef	Voorletters	Tussenvoegsel	Achternaam	Functie-categorie	Aanvang functie	Einde functie	Beloning	Belastbare onkostenvergoeding	Beloning betaalb. op termijn	Onversch. betaald bedrag	Totaal bezoldiging	Afwijkend WNT maximum	Individueel WNT maximum	Motivering overschrijding bezoldigings-
Nee	Dhr.	F.J.		Beekers	Vice-voorzitter	1-1-2016	31-12-2016	*				€ -	-	€ 10.600	
Nee	Mevr.	J.J.A.		Chatelain	Voorzitter	1-1-2016	31-12-2016	*				€ -	-	€ 15.900	
Nee	Dhr.	R.		Maslowski	Lid	1-1-2016	31-12-2016	*				€ -	-	€ 10.600	
Nee	Dhr.	D.J.		Vincent	Lid	1-1-2016	19-4-2016	*				€ -	-	€ 3.533	
Nee	Dhr.	F.J.		Jansen	Lid	13-9-2016	31-12-2016	*				€ -	-	€ 3.092	

* De Raad van Toezicht van Stichting Vrije School Amersfoort is bij vijf Vrije Scholen RvT. De totale vergoeding die ten laste van de Stichting Vrije School Amersfoort is gekomen bedraagt € 651

Toezichthoudend topfunctionaris 2015

(Fictieve) dienstbetr.	Aanhef	Voorletters	Tussenvoegsel	Achternaam	Functie(s)	Aanvang functie	Einde functie	Beloning	Belastbare onkostenverg.	Beloning betaalb. op termijn	Uitgekeerde bezoldiging 2015
Nee	Dhr.	J.		Saal	Voorzitter	1-1-2015	30-9-2015	-			nvt
Nee	Mevr.	J.J.A.		Chatelain	Lid	1-1-2015	30-9-2015	€ 750			nvt
Nee	Dhr.	F.J.		Beekers	Lid	1-1-2015	31-12-2015	-			nvt
Nee	Dhr.	R.		Maslowski	Lid	1-1-2015	31-12-2015	€ 125			nvt
Nee	Dhr.	D.J.		Vincent	Lid	1-1-2015	31-12-2015	-			nvt

Toelichting bij het samenstellen van de WNT verantwoording:

Bij de samenstelling van de in deze paragraaf opgenomen verantwoording uit hoofde van de WNT zijn de Beleidsregels toepassing WNT d.d. 26 februari 2014, inclusief de wijziging van 12 maart 2014, van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als uitgangspunt gehanteerd.

Stichting Vrije School Amersfoort herkent de door de Minister van BZK in zijn kamerbrief d.d. 27 februari 2014 onderkende uitvoeringsproblemen met betrekking tot externe niet-topfunctionarissen. In lijn met paragraaf 6 van de (gewijzigde) Beleidsregels toepassing WNT legt de stichting geen verantwoording af over externe niet-topfunctionarissen.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2016 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2015 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

B12 Bestuursbesluit

Vergadering Raad van Toezicht d.d. 27 juni 2017

Geachte Raad,

Hierbij stel ik u voor de jaarrekening 2016 vast te stellen met een positief saldo van € 36.530 en akkoord te gaan met de verwerking van voornoemd saldo in de reserves conform het voorstel resultaatbestemming.

Amersfoort, 27 juni 2017

Schoolleider
N.Schieman

Besluit Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht stelt de jaarrekening 2016 vast met een positief saldo van € 36.530 en gaat akkoord met de verwerking van voornoemd saldo aan de reserves conform het voorstel resultaatbestemming.

Amersfoort, 27 juni 2017

J.J.A. Chatelain
Voorzitter

F.J. Beekers
Lid

R.Maslowski
Lid

F.J. Jansen
Lid

C Overige gegevens

C1 Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJK ACCOUNTANT

Aan de Raad van Toezicht van Stichting Vrije School Amersfoort

A. Verklaring over de in het rapport opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting Vrije School Amersfoort te Amersfoort gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het rapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Vrije School Amersfoort op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016;
2. de exploitatierekening over 2016; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Vrije School Amersfoort, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het rapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het rapport andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Enschede, 27 juni 2017

Ten Kate Huizinga Accountants + Belastingadviseurs N.V.

G.J.H. Oude Voshaar RA

